جيونُ راهه

مول ليکڪ :- خليل جبران

ترجمان :- سلامتراءِ اوچيرام گر

ايم.اي، ايل. ايل

جيون راھ

ول ليکڪ :- خليل جبران
رجمان :- سلامتراءِ اوچيرام گرباڻي (ائڊووڪيٽ)
٢٠٢، ڪنور نگر، جيپور-٣٠٢٠٠٢

ارپڻ

پوڄنيه ماتا

پوڄنيه پتا

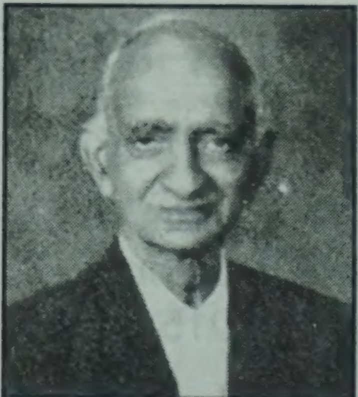
پوڄنيه پتا اوچيرام جهُومل گرٻاڻي

۽

جنيه ماتا پني ٻائي (ايشوري ٻائي) اوچيرام گرٻاڻي کي

جي جي مون تي سدائين آسيس پئي رهي آهي.

۽

سائين ريواچند نانڪرام ناٿاڻي جي ياد ۾

جنهن پنهنجي جيون ڪال ۾ منهنجي رهنمائي پئي ڪئي.

م سان مخاميلو

هڪ سوال اڪثر ڳچ شخص پڇندا ۽ ڳچ شخص ڪڙو
دا آهن تہ ليکڪ ڪنهن کي چئجي يا مڃجي ؟ هونئن
ڪنهن بہ لکڻ واري کي ليکڪ چئبو پر هر لکڻ واري کي
ڪ مڃبو نہ آهي. ساهت جي اتهاس ۾ ”اُس ني ڪها ڻا“
ليکڪ چندر ڏر شرما گليريءَ جهڙا شخص بہ مقبول
ڪ جيان سڃاتا ٿا وڃن، جيڪي ڪتاب تہ پري جي ڳالهہ،
ي حياتيءَ ۾ ڪل جمع فقط ٽي ڪهاڻيون لکي سگهيا.
پاسي گلشن نندا جا ڪتاب گهڻو مقدار ۾ ڇپيل آهن
ن هوندي بہ ڪيس ليکڪ مڃڻ کان نابري وارڻ وارا
ترا ئي ليکڪ/ پاٺڪ ملي ويندا.
شري سلامتراءِ گرباڻيءَ جو هيءُ پهريون ڪتاب آهي.
بہ ترجمو. پلي هن کان اڳ سندس ليک مخزنن ۾
ڇندا بہ رهيا آهن ۽ سنڌيءَ جي پاٺڪن جي ذهن ۾ طوفان
ٺڌا ڪندا رهيا آهن، پلي هو سمپادڪ ٿي رهيو آهي ۽
زنن معرفت پڙهندڙن کي صحتمند گذا عطا ڪئي اٿائين.
هن سيمينارن ۾ بهرو وٺي ساهت تي پنهنجي ويچارن
ٻڌندڙن کي متاثر ڪيو هجي تڏهين بہ ڪيس ليکڪ
ڻ/ نہ مڃڻ جو مدعو سندس ڪجهہ گهڻگهريا اٿارريندا
دا آهن. شري گرباڻي ڪيترا ئي ڪتاب ڇپائي پڌرا
ي سگهي ايڏو مواد هن وٽ آهي. بيشڪ دوست جي زور
تي هيءُ ڪتاب ڇپائڻ جو سندس فيصلو انهن گهڻگهرين
رستو ڏيکاريندو.
خليل جبران کي دنيا جي ساهت ۾ سوچ جو خزانو
يم ڪيو ويندو آهي. سنڌي جڳت جي سامهون خليل
ان جي رچنائن جو ترجمو پيش ڪري شري گرباڻيءَ

JEEVAN RAAH

Author
Khaleel Zibran

Sindhi Translation
Salamatrai Ochiram Gurbani

Year : 1998

Price : 100 /-

Publisher
Salamatrai Ochiram Gurbani
202, Kanwar Nagar, Jaipur - 302 002

Printer
Mahesh Printers & Publishers
231, Dadu Marg, Barkat Colony,
Tonk Phatak, Jaipur- 302015
Ph.: 591326

This Book is Published with Partial Financial aid
Given by Rajasthan Sindhi Akadamy, Jaipur.

ٻه اکر

...ان ٻه ڪجهه چوان، ڇا چوان....

منهن جي خيال کان ۱۹۵۳-۱۹۵۴ جو سال هوندو، ان
...فت مان اي. جي آفيس ۾ نوڪريءَ ۾ هوندو هوس. شام
...ي وقت، اناج منڊي جوهري بزار ۾ پنهن جي دوڪان تي
...جي وهندو هوس. اڪثر ڪري شام جو گراهڪي هوندي ڪونه
...ئي. واندڪائيءَ جو وقت ملي ويندو هو.

انهن ڏينهن ۾ خليل جبران جو ڪتاب دي پرافيٽ
The Prophet) جو هندي ترجمو ڏسڻ جو موقعو مليو. ڪتاب
...ن کي ڇهندڙ لڳو، ان ۾ انسان جي هر پهلوءَ تي ويچار ڏنل
...هن. متاثر ٿي واندڪائيءَ جي دور ۾ ڪجهه رف ڪاغذن تي
...ن جو ترجمو ڪندو ويس اهي رف پنا اڃا پيل آهن.

ٻه اڍائي سال کن اڳ خبر نه آهي ته ڪيئن ءِ ڇو اهي
...ف پنا پنهن جي دوست ڀڳوان اتلاڻيءَ کي ڏسڻ لاءِ ڏنم.
...ڪجهه ڏينهن ڪانپوءِ ڀڳوان اهي پنا واپس ڪندي چيو ته هن
...سم جي سٺي رچنا کي تو هيترا ۴۰/۴۵ سال بند ڪري رکيو
...هي سندس خواهش ته اِها رچنا ڇپجڻ گهرجي.

هاڻ اتڪل ٽي مهنا کن ٿيندا ته ڳالهين جي دور ۾ هن
...ري ان ڳالهه لاءِ نه صرف اشاري ۾ چيو پر ڪجهه دوستاڻي
...جت نموني ۾. هلڪي جهٽڪ به ڏني، ان جو نتيجو آهي جو

سنڌي سماج جو ٻاٽ اونچو ڪرڻ جو ڪم ڪيو آهي. مؤل ۾ ترجمي ۾ فاصلو هئڻ سڀاويڪ آهي. ڇاهي شري گرباڻيءَ خليل جبران جي ويچارن کي لفظي ترجمو ڪري لکيو هجي پر هو پاڻ کي مول رچنا جي اڌام سان بخوبي واقف ڪري سگهيو آهي. هونئن به جئين سنگيت جي ڪابه ڀاشا نه ٿيندي آهي تيئن ويچار پڻ ڪنهن خاص ڀاشا جا محتاج نه ٿيندا آهن.

ڪنهن خاص خيال جي ويو لينٿ (Wave Length) جڏهين ملي ٿي وڃي ته ويچار هيٺائينئن تي وهندڙ نديءَ جيان زمين کي زرڪيچ بڻائيندا ٿا وڃن ترجمو ڪرڻ جي پهرين شرط ٿئي آهي مول ليکڪ سان ويو لينٿ (Wave Length) ملڻ. شري گرباڻي دماغي سطح تي خليل جبران جي اونچاين کي ڇهي سگهيو ۽ سنڌي پاڻکن کي خليل جبران جي گهري سمنڊ ۾ لهي ٻوليل موتين سان مخاميلو ڪرائي سگهيو اها شخصي روپ ۾ سندس حاصلات ۽ بطور ليکڪ سندس سوچڻ سمجهڻ واري سنڌي طبقي سان ڪيل وڙ آهي.

مونکي فقط ان ڳالھ جو افسوس آهي ته هي قيمتي مٽيا چالهين سالن کان وڌيڪ عرصي تائين سنڌي جڳت جي سامهون نه اچي سگهيا بهرحال دير عايد درست عايد چئي مان شري گرباڻيءَ جي هن شاهڪار جي آجيان ٿو ڪيان.

ڪنهن وقت دنيا خواهه هندستان جي مختلف ڀاشا جي مايناز ڪتابن جا سنڌيءَ ۾ ترجما ڇڻ نه عام ڳالھ هئي پر آزاديءَ کان پوءِ اهو سلسلو گهٽ ٿي ويو آهي.

جيپور — **ڀڳوان اٽلاڻي**

28.12.98 — **صدر، راجستان سنڌي اڪادمي.**

...ڪ جي واقفيت

١٨٨٣ ۾ سيريا ديش جي مائونٽ ليبنان پرانت جي ... شاهوڪار ۽ خانداني گهراڻي ۾ شاعر (ڪوي) خليل جبران ... جنم ٿيو هو. هو ١٢ ورهين جي اوسٿا ۾ پنهنجي ماءُ ۽ ... سان گڏ بيلجيم، فرانس ۽ آمريڪا جو سئر ڪرڻ ويو ۽ ... سالن کان پوءِ واپس موٽي آيو ۽ هن کي بيروت جي ... قمت مدرسي ۾ داخل ڪيو ويو جتي هن عربي ساهت جو ... اڀياس ڪيو تڏهين هو عربيءَ ۾ شعر لکڻ لڳو ۽ هو عربي ... نڪارن ۾ ڳڻڻ اچڻ لڳو. ١٩٠٣ ۾ هو وري ٻيو دفعو ... ڪا ويو، جتي هن انگريزي ساهت جو اڀياس شروع ڪيو، ... ن سالن کان پوءِ هو فرانس هليو ويو جتي هن چترڪلا جو ... س ڪيو. ١٩١٢ ۾ هو وري اَمريڪا ويو ۽ جيون جي آخرين ... ن هو نيو يارڪ ۾ رهيو.

اَمريڪا ۾ رهي ڪري لڳ ڀڳ ١٩١٨ ۾ هن انگريزيءَ ... ڻ شروع ڪيو ۽ تڏهن کان وٺي هن جي مشهوري صرف ... يزي ڳالهائيندڙن جنتا ۾ نه، بلڪ ترجمي دواران سڄي ... ار ۾ ڦهلجي ويئي ۽ اٽڪل ٢٥ ٻولين ۾ سندس ڪتابن ... رجمو ٿي چڪو آهي.

سندس تمام ڪتاب خود سندس نڪتل چترن سان ... ڳاريل آهن. سندس چترن جو نماءُ اولهه سنسار جي سيني ... ن جي راجڌانين ۾ ٿي چڪو آهي جن جي ڀيٽ يورپ ... مهان چترڪار روڊن ۽ وليم بليڪ سان ڪئي ويئي ... ي.

هي پيش ڪري رهيو آهيان.

مان پنهنجي دوست پڳوان جو نهايت تهدل شڪر گذار آهيان جنهن مونکي هن ڪم لاءِ نه صرف اتساهت ڪيو آهي پر مترجي ناتي ۾ حجت ڀري جهٽڪ ڏيئي به سچيءَ دوستيءَ جو اظهار ڪيو آهي.

شل سندس ۽ منهنجو ناتو زندگيءَ جي آخرين دور تائين قائم دائم رهي، پنهنجي گهٽگهرن کان اهڙي دعا ۽ شڀ ڪامنائن جي اميدن ۾

سلامتراءِ اوچيرام گرباڻي

جيپور
١٥ آگسٽ ١٩٩٨
ڪرشڻ جنماشٽمي
٢٠٢ ڪنور نگر- ٣٠٢٠٠٢

فهرست

سندس انگريزي ڪتابن جا نالا ۽ ڇپجڻ جا سال هـ
ريت آهن.

ڪتاب جو نالو	ڇپجڻ جو سال
دي مئڊ مئن	١٩١٨
ٽروينٽي پڪچرس	١٩١٩
دي فور رنر	١٩٢٠
دي پرافيٽ	١٩٢٣
سئنڊ ائنڊ فوم	١٩٢٦
جيسس دي سن آف مئن	١٩٢٨
دي ارٿ گاڊس	١٩٣١
دي وانڊرر	١٩٣٢
دي گارڊن آف پرافيٽ	١٩٣٣

ائين تہ مٿي سيني لکيل ڪتابن جو ترجمو اوير ۽ اولهہ جي ڪيترين ٻولين ۾ ٿي چڪو آهي پر حقيقت ۾ دي پرافيٽ شاعر جي اُتم ۾ اُتم رچنا مڃي وڃي ٿي ۽ هن جو سنسار جي ٢٥ ٻولين کان بہ وڌيڪ ٻولين ۾ ترجمو ٿي چڪو آهي.

هن مهان شاعر ،فيلسوف ۽ چترڪار جو ديهانت ٤٨ ورهين جي عمر ۾ ١٠ اپريل ١٩٣١ ۾ ٿيو. جي هو اڃان ڪجهہ وقت زندہ رهي هان تہ هن جي اڃان بہ وڌيڪ رچنائن سان سنسار کي فائدو پهچي هان.

1 -آخرين ياترا

المستفا ان جو نالو هو.
وءَ ڪيس پنهنجو هي سمجهي پريم پريو بڻايو هو.
پنهنجي وقت ۾ روشنيءَ جو پرڏان ايلچي هو.
ون جا پورا ٻارهن ورهيه هن آرفاليز (٢) شهر ۾
نجي جهاز جو انتظار ڪيو هو جو ڪيس پنهنجي
۾ يوميءَ (٣) ڏانهن واپس ڪٽي وڃڻو هو.
ٻارهين سال ايلول(٤) مهني جي ستين تاريخ
هنين فصل ڪٽڻ جا ڏينهن هئا، هو شهر کان ٻاهر
ريءَ تي چڙهيو ۽ سمنڊ ڏانهن نهارڻ لڳو ۽
ڪي ڪوهيڙي سان گڏ پنهنجو جهاز (٥) ايندو نظر
.

هن جي مندر جا دَر کلي پيا ۽ هن جي آنند جا پَرَ
ڙ ڪري سمنڊ ۾ دور دور تائين ڦهلجي ويا(٦)

ربي ياشا ۾ هڪ عزت‌دار شبد
ر تيو لوڪ (٣) پرلوڪ
يريا ديش جي هلنڊڙ سال جو هڪ مهنو.
وت جو وقت
ياني‌ءَ لاءِ موت پيانڪ نه پر آننددايڪ ٿيندو آهي.

ﻫ جنهن کي مان پنيان ڇڏي وڃي رهيو آهيان، سو
رف ڪلپنا نہ آهي ، پر هو هڪ اهڙو هرديہ آهي جنهن
ي بکہ ۾ اڄ مذر بڻايو آهي.
وري بہ هاڻي مان دير نٿو ڪري سگهان
منڊ(١) جو سيني کي پاڻ ڏانهن سڏي رهيو آهي ۽ مون
ي بہ نوتو ڏيئي سڏي رهيو آهي. هاڻ مون کي بہ هلڻو
ندو.
ڏهين ڪال جا ڪنپ، رات جي جوالا ۾ جلي رهيا آهن
ڏهين بہ اتي ترسڻ آهي برف تي وڃڻ، پٿر بڻجي پوڻ
رجيوتا جي بنڌنن ۾ جڪڙجي وڃڻ (٢)
يءُ تہ اهو پيو چاهي تہ هتي جو سڀ ڪجهہ پاڻ سان
ڌ ڪٽي وڃان.
ڪن ائين ڪيئن ٿي سگهندو.
د، جو زبان ۾ ڇپن مان ڪنپ پائي نڪري ٿو، ان کي بہ
هنجي ڪنين جي آذار تي اڏائي پاڻ سان گڏ نٿو ڪٽي
گهان. ان کي تہ اڪيلو ئي آڪاش ۾ چڪر ڪاٽڻا پون
.
هنجي آکيڙي کي هتي ڇڏي گرڙ کي بلڪل اڪيلو سڄ
نهن اڏامڻو پوي ٿو.
ڪريءَ جي تري ۾ ماتريءَ ۾ پهچندي ئي هن سمنڊ
نهن منهن ڦيرايو ۽

) ڪال ديوتا (٢) وقت اچڻ تي پراڻيءَ جي موت ڪان بچڻ لاءِ ڪوشش
رڻ ان برابر آهي جيئن برف جي وچ ۾ باهہ ٻاري جيون رکشا ڪرڻ جي
وشش ڪرڻ

پوءِ هن اکيون بند ڪري ڇڏيون ۽
انتر آتما جي انحد شانتيءَ ۾ ٻڌيون ڏنيون ۽ ايشور
جي آراڌنا ڪئي.
پر جيئن ئي هو ٽڪريءَ تان هيٺ لهڻ لڳو تہ هن جي
منهن تي اداسائيءَ جا بادل ڇائنجي ويا ۽ هو سوچڻ
لڳو تہ
ڇا مان هتان پورڻ شانتيءَ سان بنا ڪجهہ بہ دک
محسوس ڪرڻ جي وچي سگهندس ؟
نہ، نہ مان پنهنجي پاوناٿن ۽ امنگن تي گهاو سهڻ بنا
هن شهر کي ڇڏي نہ سگهندس.
درد پريل لنبا لنبا ڏينهن (۱) ۽ ايڪانت سان پرپور
راتيون مون هن شهر جي پٽين اندر گذاريون آهن
پلا ڪير پنهنجي درد ۽ ايڪانت کي بنا دکي ٿيڻ جي
اثر بنا موڪلائي سگهي ٿو ؟
مون پنهنجي انيڪ پاوناٿن کي هنن گهٽين جي رستن
تي وڇايو آهي. منهن جون اڻ ميون اڇائون بالڪن
جي روپ ۾ هن ٽڪريءَ تي ڪليو گهمي رهيون آهن.
انهن جي يادگيرن جي بوجهي ۽ دک کي ساڻ کڻي وڃڻ
بنا مان هتان موڪلائي نٿو سگهان.
هي ڪو منهنجي شرير جي ڍڪڻ جو ڪپڙو نہ آهي
جنهن کي مان لاهي ڦٽو ڪريان پر هيءُ تہ منهنجي
ديهہ (شرير) جي چمڙي آهي جنهن کي مان پنهنجي
هٿن سان لاهي رهيو آهيان.

---

(۱) پريوءَ وڇوڙي جي ڪارڻ

بن مان تنهن جي اوڏو اچي پهچندس

اسيم بوند، هڪ وشال سنڌو ساگر جي گود ۾ (١)

ن ئي هو مڙيو تہ هن ڏٺو تہ پري پري کان ميڙن جا
زالون مڙد، پنهنجا کيت ۽ پها ۽ انگور جا منهن
، شهرجي دروازي ڏانهن تڪڙو تڪڙو وڌي رهيا

ڏو تہ ماڻهو هن جو نالو پڪاري رهيا آهن.

بئي کي سڏي هن جي جهاز جي اچڻ جي ڳاله ڪري
آهن.

بن هن پنهنجو پاڻ کان پڇيو تہ ڇا هيءُ آخرين
لاڻيءَ وقت جمگهٽ جو موقعو بڻبو ۽ ڇا ائين ڇئي
و تہ منهنجي شام ئي سچ پچ منهنجي پرڀ ڦٽي يا
ت هئي.

کي مان کهڙي پيٽ ڏيان جي کيت ۾ اڏ کيڙيل ،
ءَ ۾ هر ڇڏي ۽ جي انگور مان رس ڪڍڻ وارن ڪولهن
ڏ ۾ ڇڏي مون کان موڪلائڻ آيا آهن

نهنجو هردي ميون سان پريل وڻ وانگر ٽيندو جنهنجا
پٽي پٽي مان انهن ۾ وراهي سگهان

جيو چيتنيہ جي بوند آهي، ايشور سمنڊ آهي، بئي چيتنيہ روپ
ن ڪري بئي اننت آهن.

ھن ڏنو تہ سندس جھاز بندر جي بلڪل ويجھو پھچي رھيو ھو،

ان جي اڳين پاڇي تي وينل ھئا ملاح ۽ سندس وطن جا ماڻھو،

ھن جي آتما مان ، انھن لاءِ پڪار اُٿي،

منھن جي سناتن ماتا جي اولاد، سمنڊ جي لھرين ۽ طوفان جي جھوڪن تي سواري ڪرڻ وارا،

خبر نہ آھي تہ ڪيترا دفعا او ھان منھنجي سپنن ۾ جھاز ڊوڙايا آھن، ۽ اڄ اوھان منھنجي سجاڳيءَ جي حالت ۾ آيا آھيو، جو منھنجو اڃا بہ گھرو سپنو آھي.

وڃڻ لاءِ مان تيار بيٺو آھيان ۽ منھنجي اتڪنتا ڪان مڪت، ونجھہ ھن لاءِ منتظر آھي

پر اڃا بہ فقط ھڪ ساھ ھن ھوا ۾ ضرور کڻندس ۽ اڃا بہ ھڪ چاھ ڀري نگاھ سان پٺيان نھاريندس ان ڪان پوءِ مان اوھان جي وچ ۾ بھندس، اوھان سمنڊ جي مسافرن سان گڏ، سمنڊ جو ھڪ ياتري بڻجي،

او ، وراٽ سمنڊ، ننڊرالين ماتا، ننڊين ۽ جھرڻن لاءِ ھڪ قسم جي شانتي ۽ مڪتي، ھيءُ جھرڻو ھڪ دفعو وري بہ ڦيرو کائيندو، ھن بن ۾ وري بہ ھڪ دفعو سئر ڪندو،

ئي ڪجھ ھن جي من ۾ دٻيو رھيو ﭴو تہ ھو خود
ميءَ جي ڳجھي رھسيہ کي واٽيءَ سان ظاھر ڪرڻ
سمرٿ ھو.

ھن ننگر ۾ پير رکيو تہ شھر جا سڀ نواسي ڪيس
آيا سڀ يکي آواز ۾ کيس پڪاري رھيا ھئا
ئين شھر جي وڏن ۽ ٻڍن سندس سامھون اچي ﭼيو

سان کي ھاڻي ڇڏي نہ وڃ

سان جي سنڌياجي ڏنڌلي روشنيءَ ۾ ٻيھرين جو
ئي رھيو آھين ۽ تنھنجي جوانيءَ جي اتساھ ۾
اوڄ ايلاشائون ڏسڻ جا سپنا ڏنا آھن. اسان اڳيان ۽
۾ گھيڙيل ھئاسي تو گيان ۽ آشائن سان پرپور ڪيو

سان جي وچ ۾ اجنبي يا مھمان نہ، بلڪ اسان جو
ار آھين. ھاڻيئي اسان جي اکين کي پنھنجي پيار
درشن کان نہ تڙقائج.

ن پوءِ ساڏن ۽ سننن کيس چيو

جي لھرين ۾ ھاڻ وڇوڙو نہ وجھج، اسان جي وچ ۾
نو بہ تي گھڙيون گذاريون آھن تن کي صرف
يءَ جي وشيہ نہ بڻائج.

سان جي وچ ۾ انساھ ٿي رھيو آھين ۽ تنھنجي ڇايا
جي مکن تي پرڪاش ۽ چمڪ ٿي رھي آھي
توکي ھدکان وڏيڪ پريم ڪيو آھي. پراھو پريم

ڇا منھنجون اڇائون جل وھڪري وانگر ڦوڪجي وهي
سگھنديون جئين مان ان مان پيالو پري سگھان

ڇا مان اھا بنسري آھيان جنھن کي سروَ شڪتيوان جو
ھٿ نصيب ٿئي يا اھا بنسري آھيان جنھن مان ھن
جو سانس نڪري سگھي.

مان تہ صرف ايڪانت جو پوڄاري رھيو آھيان ۽ ان
ايڪانت مان مون کي اھڙو کھڙو خزانو پراپت ٿيو اھي
جنھنکي مان وشواس سان لٽائي سگھان

اگرچ جي ھيءُ منھنجي فصل ڪاٽڻ جو وقت آھي تہ
ڪير ٻڌائي تہ کھڙن کيتن ۾ مون ٻج پوکيو ھو ۽ کھڙين
وساريل مندن ۾ پوکيو ھو.

سچ پچ تہ منھنجي ديپڪ جي اجھامڻ جو وقت اچي
ويو آھي تہ پوءِ سچ پچ مون ۾ اھڙي جوت ڪانھي جا
ان ۾ جڳي سگھي

پنھنجو خالي ۽ اڻ ٻريل ڏيئو ئي مان پاڻ مٿي کڻندس

ايشور خود ان کي پيار سان پريندو، ھوئي ان کي
جڳائيندو(١)

اينرن ويچارن کي تہ ھن واٽيءَ سان ظاھر ڪيو ليڪن

(١) ھاڻ مونکي ڇا ڇوٽو آھي ان جو مون کي ڪوٺيان ڪونھي،. ھو
(ايشور) خود منھن جي واٽي ٿيندو

ن لاءِ تنهنجي دل ۾ گهري چاهنا آهي، پر اسان جو
تنهنجو ٻنڌن نہ ٻٽبو ۽ نہ اسان جون ضرورتون
پڪڙي ٻڌنديون، پر وري بہ اسان توکي پراٿنا ڪيون
اسان کي ڇڏي وڃڻ کان اڳ تون اسان کي پنهنجا
وچن ٻڌاءِ ۽ پنهنجي ستيہ جي ڀنڊاري مان اسان
ـہ ڪجهہ دان ڏي

سچ اسان پنهنجي سنتان کي ڏينداسون ۽ اهي وري
جي سنتان کي ڏيندا ۽ ان ريت اهو سچ امر رهندو.

جي ايڪانت ۾ تو اسانجي ڏينهن کي چکاسيو ۽
جي جاڳندي تو اسان جي ننڊن ۾ روئڻ ۽ کلڻ بہ ٻڌو
يعنيٰ اسان جي اڳيان اوستا (حالت) ۾ اسان کي
ا خوشي ۽ شوڪ ڏٺو آهي اهو ڏنو آهي- تنهنکري
هاڻ اسان کي اسان جي ئي سڃاڻپ ڏي. جيون ۽
جي وچ ۾ جو ڪجهہ بہ آهي ان باري ۾ جو تو ڪجهہ
آهي اهو گيان اسان کي بہ ٻڌاءِ، ۽ هن جواب ڏنو

رفاليز واسيو مان اوهان کي ڇاڻو ٻڌائي سگهان سواءِ
ڳالهين جي، جي هن وقت بہ اوهان جي پراڻن ۾
مچل رهيون آهن.

دبيل ۽ شانت هو جنهنکي اسان ڏکي رکيو هو.
ليڪن اڄ اهو تنهنجي اڳيان چيخ ڪري بنا پڙدي
اگهاڙو ٿي سامهون بيٺو آهي.
ڪارڻ، اهو سناتن سچ آهي ، تہ پريم پنهنجي گهرائي
کي وڇوڙي جي گهڙي اچڻ، سوڌو پاڻ کي نہ ڄاڻند
آهي.
ايتري ۾ ٻيا لوڪ بہ آيا ۽ انهن بہ سندس ساراهہ ڪئي.
پر هن ڪو بہ جواب نہ ڏنو صرف پنهنجو سر نمائي
ڇڏيو.جي سندس پير ۾ ٻينا هئا تن سندس ڇاتيءَ تي
سندس نيترن مان آنسون ڪرندا ڏٺا
ان کان پوءِ هو ۽ ٻيا سڀ آدمي مندر جي سامهون واري
چونڪ ڏانهن وڌيا ۽
ان وقت ان مندر مان هڪ استري ٻاهر آئي، ان جو نال
هوالمترا- هوءَ برهم داني هئي. هن سندس ڏانهن بلڪل
ڪومل نگاهن سان نهاريو ڇو تہ جڏهين ڪيس هن شهر ۾
آئي صرف هڪ ڏينهن ٿيو هو، تڏهين پهريائين پهريان
هن استريءَ کيس ڏسي سمجهيو هو ۽ سندس تي وشواس
ڪيو هو-
هن هِن ريت چوندي سندس سواگت ڪيو
اي پريو جا پيغمبر، اننت جا ساڌڪ، گهڻي وقت کان
تون پنهنجي جهاز لاءِ دور دور تائين کوج ڪري رهيو
آهين- هاڻ تنهنجو جهاز اچي چڪو آهي ۽ هاڻ
تنهنجو وڃڻ ضروري ٿي پيو آهي.
تنهنجي يادگيرين جي ديش ۽ ابلاشائن جي سهاري

جهڙيءَ ريت اوهان کي مکت پهرائيندو، انهيءَ
وهانکي سوريءَ تي به لٽڪائيندو

هو اوهان جي اُنتيءَ (ترقي ۽ واڌاري) لاءِ آهي
هو اوهان کي ختم ڪرڻ لاءِ به آهي جهڙيءَ طرح هو
جي اوچ ڪرمن ۽ گڻن جو ويچار ۽ ڪومل هردي
يک پال ڪري ٿو نيڪ ساڳيءَ طرح هو اوهان جي
۽ نيچ ڪرمن ۽ ويچارن جي اندر پيهي انهن کي
جي ڪوشش ڪري ٿو

ي سنگن وانگر هو اوهان کي پنهنجو پاڻ ۾ جذب
ي ٿو

کي اُگهاڙو ڪرڻ لاءِ اوهان کي ڪُٽي ٿو توهان جي
بيل پڙدي کي دور ڪرڻ لاءِ اوهان کي ڦتڪاري ٿو

کي پِهي ڪري صاف ڪري ٿو

کي نرم ڪرڻ لاءِ اٽي وانگر ڳوهي ٿو ۽ تڏهين

کي پنهنجي پوتر اگنيءَ(باهه) ۾ سيڪي ٿو جيئن
پريوءَ جي ٿالهہ ۾ پوتر روٽي ٿي سگهو

توهان سان اِها ليلا ان لاءِ ڪري ٿو تہ جئين اوهان
تما جي رهسيہ (ڳجهہ) جو گيان پائي سگهو ۽

2 - پريم

تڏهن المترا چيو تہ

اسان کي پريم جي بابت ڪجهہ ٻڌايو

تڏهن هن پنهنجو سِرُ مٿي ڪيو ۽ ماڻهن تي پنهنجي
نظر ڦيرائي- سيني ۾ شانتي اچي ويئي ۽ گهري گنڀي
سُرَ ۾ هن چيو

جڏهين پريم اوهان کي پنهنجي طرف ڪوٺي(سڏي
تہ اوهان ان جو پيڇو ڪيو جيتوڻيڪ هن جو راهون
ٽيڏيون(اٽاڱيون) ۽ ڏاڍيون ڏکيون (ڪٺن) آهن.

جڏهين پريم جا پَر اوهان کي ڍڪڻ چاهن تہ اوهان
پنهنجو پاڻ ان اڳيان ارپڻ ڪيو

پوءِ پِل انهن پَرَن جي تہ هيٺان لڪيل تلوار اوهان کي
گهايل ڪري ڇڏي-

۽ جڏهن هو توهان سان ڳالهائي تہ ان ۾ وشواس رکو

پوءِ پِل هي ان جو آواز توهان جي سپنن کي چڪنا چو
ڪري ڇڏي جهڙيءَ ريت آنڌي ننڍين ٻوٽن کي اکوڙي
ڇڏيندي آهي

نجي هرديہ ۾ آهي، بلڪ ائين چئو تہ مان ايشور جي
يہ ۾ آهيان ۽ اهو بہ ڪڏهن نہ سوچجو تہ توهان کو
ر جو مارگ ناهي سگهو ٿا،

ہ، پريم جي اوهان کي اڌڪاري سمجهي ٿو، تہ هو
اوهان جي راهہ ناهي ٿو،

ر پنهنجو پاڻ کي سمپورڻ ڪرڻ کان سواءِ ٻيو ڪجهہ
، تو چاهي

ڪڏهن اوهان پريم ڪريو ۽ اوهان جي، من ۾ کي
سائون اٿن تہ اهي هيءَ اٿن،

صفا ليہ ٿي وڃان،

دڙ جهرڻي وانگر رجنيءَ کي مڌر گيت سان ڀري
ان،

ت کو ملتاجي ويدنا جو انيو ڪري سگهان،

نجي پريم جي پڇاڻ ۾ مان گهايل ٿي سگهان،
نجي اڇا سان ۽ کلندي ڪڏندي مان پنهنجو رتُ دان
ي سگهان،

نجا پر ڦهلائي دل سان پريات ويلي جاڳي سگهان ۽
. وڏيڪ پريم ڀريو ڏينهن پائڻ لاءِ پاڻ کي ڪرپا پاتر
ي سگهان،

انهيءَ گيان دواران جڳجيون جي هرديہ جو هڪ انش بڻجي سگهو

ليڪن جيڪڏهين ٻپ وس ٿي

توهان صرف پريم جي شانتيءَ ۽ پريم جي آنند جي ڪامنا ڪريو ٿا

تہ پوءِ توهان لاءِ اِهو ئي ڀلو آهي تہ، پنهنجي اگهاڙپ کي ڍڪي ڇڏيو ۽ پريم جي ڪٽڻ واريءَ اُڪريءَ کان ٻاهر رهو ۽ ان سنسار ۾ وڃي رهو جتيڪو جيون نہ آهي يعنيٖ جتي سڄ آهي اتي اوهان کلندا تہ ضرور، ليڪن پوري کِل نہ هوندي جتي اوهان روئندا تہ ضرور ليڪن اوهان جي اکين ۾ پورا آنسون ۽ ڳوڙها نہ هوندا.

پريم ڪنهن کي بہ پنهنجو پاڻ کان سواءِ نہ ڪجهہ ڏئي ٿو ۽

نہ وري ڪنهن کان پنهنجو پاڻ کان سواءِ ڪجهہ وٺي ٿو، پريم نہ ڪنهن جو سوامي بڻجي ٿو ۽

نہ وري ڪنهن کي پنهنجو سوامي بڻائي ٿو

ڇو تہ،

پريم پريم ۾ ئي سمپورڻ آهي

جڏهين اوهان پريم ڪريو تہ ائين نہ چئو تہ ايشور

3- وواهہ

انکان پوءِ المترا وري نمرتا سان چيو سائين هاڻ
وواهہ جي بابت ٻڌايو-
هن جواب ڏنو،
توهان ٻنهي هڪ وقت جنم ورتو هو ۽ سدا گڏ رهندا،
جنهن وقت موت جا سفيد پر اوهان جي جيون جي گهڙين
کي الڳ ڪندا، ان وقت بہ اوهان گڏرهندا
سچ تہ پريوءَ جي شانت سمرتيءَ ۾ بہ اوهان ٻنهي جو
آستان هڪ هنڌ ئي رهندو، پر تنهن هوندي بہ پنهنجي
ايڪتا ۾ ڪجهہ انتر رهڻ ڏيو، ۽
پنهن جي وچ ۾ سرڳ جي هوا کي ناچ ڪرڻ ڏيو.
هڪ ٻئي سان پريم ڪريو، ليڪن پريم کي بنڌن ٻڻجڻ
نہ ڏيو بلڪ
ان کي پنهنجي آتمائن جي وچ ۾ لهرين سان ڀريل ساگر
ٿيڻ ڏيو،
هڪ ٻئي جو پيالو ڀريو، ليڪن
هڪ ئي پيالي مان هرگز نہ پيو
هڪ ٻئي کي پنهنجي ڀوڄن مان حصو ڏيو ليڪن هڪ
ئي روٽيءَ مان ٻئي نہ کائو،
گڏجي نچو، ٽپو، ڳايو، خوشيءَ جي امنگن ۾ نہ ماپو
پر تنهن هوندي بہ هڪ ٻئي کي ايڪانت پائڻ جو وجهہ

ٻپهرن جو آرام ڪري سگهان ۽

پريم جي پرم آنند ۾ لين ٿي سگهان،

شام ٽيڻ تي احسانمند هردي سان گهر موٽي سگهان

وري رات جو هرديہ ۾ پريتم جي لاءِ پرارٿنا ۽ پنهن

چپن تي سندس لاءِ ساراهه جو گيت ڳائي سگهان.

4 - ٻالڪ

ڪان پوءِ هڪ نئينءَ ننڍيءَ استريءَ جا هڪ ننڍي
ڪ کي ڇاتيءَ سان لڳائي بيٺي هئي،

هن پڇيو،

ان کي ٻالڪن جي وشيہ ۾ ٻڌايو،

هن جواب ڏنو،

هان جا ٻار توهان جا نجي ۽ خود جا ٻار نہ آهن،هو
يون جي جنم وٺڻ جي انتظاريءَ جا اولاد آهن،

توهان جي معرفت ضرور اچن ٿا، پر توهان مان نہ، ۽

يتوٽيڪ هو توهان سان گڏ آهن، پر تنهن هوندي بہ هو
هان جا نہ آهن،

هان انهنکي پنهنجو پريم ڀلي ڏنو، پر

هنجا ويچار هرگز نہ ڏيو، ڇو تہ، انهن کي پنهنجا
چار بہ آهن،

هان انهن جي شريرن کي ڀلي پنهنجي گهرن ۾ رکو پر
هن جي آتمائن کي نہ، ڇو تہ انهن جي آتما ڀاويءَ جي

ڏيو

جھڙيءَ طرح ويڻا (ستار) جون تارون ھڪ سُرَ ۾ وڄنديون
بہ الڳ الڳ رھن ٿيون
دلين کي ارپڻ ڪيو، ليڪن ھڪ ٻئي جي سنڀال ۾ نہ
رکو، ڇوتہ
جيون جي مُٺيءَ ۾ ئي توھان جون دليون سمائجي
سگھن ٿيون ؛
توھان بلاشڪ گڏجي بھو پر ھڪ ٻئي جي تمام ويجھو
(نزديڪ) نہ، ڇوتہ
مندر جا ٿنڀا الڳہ الڳہ بيٺل آھن،
جئين بلوت جا وڻ ۽ پاڙيءَ جا جھرٽا ھڪ ئي ھنڌ گڏو
گڏ نہ ھوندا آھن،

5 -دان

حين هڪ ڏنوان شخص پڇيو،

ن کي دان جي بابت ڪجهه ٻڌايو، ۽

جواب ڏنو،

ڏهين اوهان پنهنجي ملڪيت مان ڪجهه ڏيو ٿا،
هين ڏيو تہ ضرور ٿا، پر ”نہ“ جي برابر جڏهين
هان پنهنجو پاڻ مان ڪجهه ڏيو ٿا تڏهين سچ پچ
ن ڪريو ٿا،

ارڻ ؟

يءَ ملڪيت آهي ڇا ؟

رف اهي شيون جن کي اوهان ان خيال کان سانڍي
و ٿا تہ آئينده ۾ اوهان کي انهن شين جي ضرورت
جي سگهي ٿي،

هن کي گڏ ڪريو ٿا ۽ انهن جي رکوالي ڪريو ٿا، ۽
باٽي؟

ٻاٽوان سياٽي ڪتي کي ڇا ڏيندو جو نشان بنا ،ريتيءَ
جڳهه جڳهه تي هڏيون ڳاريندو ياترين جي پوئواري

پوَنَ ۾ رهي ٿي،

جتي اوهان پهچي نٿا سگهو، سپني ۾ بہ نہ

توهان انهن جهڙو ٿيڻ جي ڪوشش ڀلُ ڪريو پر، انهن کي پنهنجو پاڻ جهڙو ڪرڻ جي اڇا نہ ڪريو، ڇو تہ،

جيون پٺتي ڪونہ ٿو موٽي، ۽ نہ هو،

گذريل وقت لاءِ رڪجيبهي ٿو،

توهان اهي ڌنش آهيو جنهن مان توهان جا زنده ٻالڪ ٻاڻن جي روپ ۾ اڇن ٿا، تير انداز اپار مارگ تان نشان هڻي ٿو، ۽ پنهنجي وشال شڪتيءَ سان هو اوهان کي جهڪائي ٿو،

جيئن سندس تير، تيز رفتار سان دور دور تائين وڃي سگهن،

انهيءَ ڌنش ڌاريءُ جي هٿن سان اوهان کي هن نموني ۾ جهڪائڻ آنند جو ڪارڻ آهن، ڇو تہ،

جيئن هو انهن تيرن کي پيار ڪري ٿو، تيئن هو ان ڌنش کي بہ پيار ڪري ٿو جو اسٿر (قائم) آهي.

ت جي خيال کان ڏين ٿا

ءُ ڪشت ئي انهن کي سکيا ڏيئي ٿو، ۽ اِهڙا جيو بہ
جي ڏين ٿا ۽ ڏيڻ ۾ ڪو بہ ڪشت محسوس نٿا ڪن،

و آنند جي اڇا رکن ٿا ۽ نہ وري هو پڇ سمجهي ڪجهہ
ٿا، هو ڏين ٿا ان وانگر جيئن گلاب جو گل ڌهني
ن ۾ پنهنجي سڳنڌ لٽائي ڇڏي ٿو، اِهڙن انسان
معرفت ايشور بولي ٿو ۽ انهن جي نيترن جي وسيلي
رتويءَ تي مسڪراهٽ ڏيئي ٿو،

ر گهري، ڏيڻ نيڪ آهي

هن جي ضرورت محسوس ڪري، بنا گهرڻ جي ڏيڻ
ڪ نيڪ آهي خالي هٿن انسانن لاءِ دان ڏيڻ جي
ان، دان وٺڻ وارن جي تلاش ۾ وڌيڪ آنند آهي ۽ اوهان
اهڙو آهي ئي ڇا جنهن کي اوهان دائمي رکي سگهو،

ڪي ڪجهہ اوهان وٽ آهي، سو سڀ هڪ ڏينهن ڏيئي
ڻو پوندو

ڪري هاڻي ئي ڏيئي ڇڏيو،

ٿن دان ڏيڻ جو مهورت اوهان جي وارثن کي نہ، بلڪ
ان کي پراپت ٿئي

ڪري ٿو ۽

اڻ هوند جو ڀؤ (ڊپ) ڇا آهي،

خود اڻ هوند ئي تہ

جڏهين اوهان جو کوهه ڀرپور آهي تڏهين بہ اوهان کي پياس جو ڊپ،

ڇا اها اهڙي اُڃ نہ آهي جنهن کي بجهائڻ ڏاڍو ڏکيو ۽ مشڪل آهي،

ڪيترا اهڙا انسان بہ آهن جي پنهنجي گڏ ڪيل مال مان ٿورو ڪجهہ دان ڪن ٿا ۽ اهو دان ان لاءِ ڪن ٿا تہ سندن نالو ٿيندو ۽

اهڙي قسم جي لڪيل واسنا انهن جي دان کي ختم ڪري ٿي ڇڏي، ۽

اهڙا انسان بہ آهن جن وٽ ٿورو ئي آهي پرهو سڀ ڪجهہ ڏيئي ڇڏيندا آهن

اِهڙا انسان ئي آهن جي جيون ۾ وشواس رکن ٿا ۽ جيون جي اُدارتا ۾ بہ، ۽

اهڙين انسانن جا خزانا ڪڏهين بہ خالي نٿا ٿين،

اِهڙا انسان بہ آهن جي آنند جي خيال کان ڏين ٿا ۽ آنند ئي انهن جو انعام آهي، ۽ اِهڙا انسان بہ آهن جي

جي ڪلهن تي احسان جو بوجو نہ وجهو،

ائين نہ ٿئي جو توهان پنهنجي ۽ پنهنجي داتا
ڪلهن ۾ پاڇاري وجهي ڇڏيو،

داتا سان گڏ توهان بہ انهن جي سوغاتن يا پيتائن
تي اتو چڙ نہ ڪنين تي اڏامي رهيا آهيو، ڇوتہ

جي قرض جي ضرورت ڪان وڌيڪ لالچ رکڻ ان جي
شيلتا ۾ شڪ آڻڻ آهي، جنهن ڪي ڌرتوي جهڙي
دل ماتا ۽ ايشور جهڙو مهان پتا جو هٿ آهي-

توهان اڪثر ڪري چئو ٿا تہ، ''مان دان ڏيندس پر ان
ڪي جو ان جي لايق آهي''

پر توهان جي ڪتياجا وڻ ۽ توهان جي چراگاهن جون
رڍون، ٻڪريون تہ ائين ڪونہ ٿيون چون. اهي ڏين ٿ
جيئن اهي جي سگهن (يعني زنده رهي سگهن) ڇو تہ
سانڍي رکڻ ئي موت آهي. ضرور هي، جي ڏينهن ۽
راتين جا دان وٺڻ جا اڌڪاري آهن، اهي توهان ڪان
باقي سڀ ڪجهہ وٺڻ جا بہ اڌڪاري آهن،

ان ڪان وڌيڪ ريگستان کهڙو ٿي سگهي ٿو، جو دان وٺڻ
جي همٿ، وشواس ۽ اتڪنٺا ۾ آهي

۽،

توهان آهيو ئي ڪير جو انسان اوهان جي اڳيان ڇاتي
کولي ۽ سومان کي ننگو ڪري تہ جيئن توهان انهن جي
اگهاڙپ ۽ آتم غرور کي بي شرمنديءَ جي نموني جي
حالت ۾ ڏسي سگهو،

پهريائين اهو ڏسو تہ اوهان خود داتا بڻڻ يا دان ڏيڻ
جي ساڌن بڻجڻ جي لايق آهيو سنهي، ڪارڻ تہ جيون
ئي جيون کي ڏيئي ٿو ۽ توهان جو پنهنجو پاڻ کي
داتا سمجهي ويٺا آهيو صرف رڳو شاهد هي آهيو، ۽

توهان وٺڻ وارا ۽ توهان سڀ وٺڻ وارا ئي آهيو،

جنهن قانون توکي منهنجي هٿن ۾ سونپيو آهي
ونکي به هڪ وڏيڪ شڪتيوان جي هٿن ۾ سونپيندو

جو رت ۽ منهن جو رت ان رس کان سواءِ ڪجهه به
جي جا وشو وڻ جي پالنا ڪري ٿي ۽ جڏهين ڏندن
ڪنهن شيءِ کي چباڙيو ته ان کي هن نموني چئو ته

ن جا ٻج منهنجي شرير ۾ جيئندا ۽ تنهنجون ڪليون
ڙيون) منهنجي هرديه ۾ ڪلنديون، ۽ تنهنجي سڳنڌ،
ن جو سواس ٿيندو ۽

ن بئي گڏجي سيني مندن ۾ آنند ونداسي، ۽ فصل
وقت جڏهين اوهان انگور جي ڇڳن کي ڪولهن ۾
ڻ لاءِ کنا ڪندا ته ان وقت هن نموني ۾ چئو ته-

به هڪ انگور جو ڇڳو آهيان ۽ منهنجا ڦل به ڪولهوءَ
جهڻ لاءِ کنا ڪيا ويندا ۽ نئين شراب وانگر مون کي
ن ۾ بند ڪيو ويندو، ۽ سياري جي مند ۾ جڏهين اوهان
ب پيئو تڏهين شراب جي هر هڪ پيالي لاءِ اوهان
هرديه ۾ راڳ پيدا ٿئي، ۽

گيت ۾ فصل جا ڏينهن، داک (انگور) جا منهن ۽ ڇڳا ۽
ر جي ڪولهن جي ياداشت اچي.

6- ڪاڌو پيتو

ايتري ۾ هڪ ڌرم شالا جي ٻڍي پڇيو، اسان کي کاڌي
پيتي بابت ٻڌايو

هو چوڻ لڳو

ڪاش ! توهان پرٿويءَ جي ساهن تي مدار رکندڙ امر بيل
وانگر صرف ڪرڻن تي جي سگهو، .

پرچاڪاڻ تہ

پيٽ ڀرڻ لاءِ اوهان کي هنسا ڪرڻ ۽ پياس ٻجهائڻ لاءِ
اوهان کي نئين جاول وڇڙي ڪان سندس ماءُ جو کير لٽڻو
پوي ٿو تہ اهو ڪاريہ پريوءَ جي پوڄا جي روپ ۾ ڪريو ،
۽

پنهنجي پوڄن جيٿالهہ کي بلديوي سمجهو جنهن تي
جهنگل ۽ ميدان جي شڌ ۽ نرمل جيون جي ان لاءِ ٻلي ڏيو
جو انسانيت ۾ خاص شڌ ۽ خاص نرمل هجي ڪنهن جيو
کي حلال ڪرڻ وقت ڪيس پنهنجي من ۾ چئو تہ

جا شڪتي توکي قتل ڪري رهي آهي ان مونکي بہ ماري
رکيو آهي ۽ مون کي بہ کاڌو ويندو

ب ڪيو ويو هو، ۽

ي محنت ۾ مشغول رکندي اوهان واستو ۾ جيون کي
ڪريو ٿا، ۽

ت دوران جيون کي پيار ڪرڻ آهي جيون جي رازن
ڳهرو ٿيڻ ۽ ڄاڻندو ٿيڻ،

يڪڏهين توهان پنهنجي ڏک ۾ جنم ڏارڻ کي هڪ
يت ۽ جيون کي جيوت (زنده) رکڻ مستڪ ۾ لکيل سراپ
جهو ٿا ته منهنجو به اهو چوڻ آهي ته صرف توهان
نرڙ جو پگهر ئي توهان جي مستڪ ۾ لکيل اکرن کي
ي صاف ڪري ڇڏيندو،

نت دوران ئي توهان پنهنجو ڀاڳ بدلي سگهو ٿا

ان کي اهو به ٻڌايو ويو آهي ته جيون انڌڪار آهي ۽
نجي ٿڪاوٽ ۾ ٿڪيل انسان جي ان چوڻيءَ کي
ان به مضبوط ڪريو ٿا، ۽ مان به ائين چوان ٿو ته جيون
ڪ انڌڪار آهي سواءِ ان گهڙين جي، جن ۾ اتساهه جو
ن موجوده آهي، ۽

ورو اتساهه انڌو آهي، سواءِ ان گهڙين جي جن ۾ گيان
ڪجهه قطرو آهي، ۽ سمورو گيان به مٽيا يا ڪوڙ آهي،
اءِ ان گهڙين جي جن ۾ محنت جو قطرو آهي، ۽

7 - محنت

تڏهين هڪ هاريءَ چيو تہ اسان کي ڪجهہ محنت بابت ٻڌايو ۽ هن جواب ڏنو

محنت ڪريو تہ جيئن توهان جڳت ۽ جڳت آتما جي وهڪ سان گڏ هلي سگهو، ڇو تہ آلسي ٿيڻ، مندن جي گيان نہ هئڻ، جيون جي ان وڏي جلوس مان ٻاهر نڪري وڃڻ آهي، جو وڏي شان ۽ مان سان اننت ڏانهن تڪڙو وڌي رهيو آهي.

جڏهين توهان محنت ڪريو ٿا، تڏهين ڄڻ تہ هڪ ٻنسري آهيو ۽ اوهان جي گهڙين پلڪن جي ڪاناڦوسي ان جو سنگيت ٿيو پوي ۽ جڏهين باقي سڄو جڳت يڪي سُرَ سان ڳائي رهيو آهي تڏهن اوهان مان ڪير هوندو جو گونگو ۽ شانتيڪو ٿي وهندو ؟

اوهانکي هميشهہ اهو ٻڌايو ويو آهي تہ محنت سراپ آهي ۽ مزدوري اياڳ (ڏُر ڀاڳيہ) پر

مان توهان کي ٻڌايان ٿو تہ جنهن وقت توهان محنت ڪريو ٿا ان وقت توهان پرٿويءَ جي ان سپني جو بلڪل ٿورو حصو پورو ڪريو ٿا جو سپني لهڻ وقت اوهان جي

وپ جاڻي ٿو، اهو ڪيت ۾ هرُ هلائڻ واري هاريءَ کان
۽ سريشٽ آهي، ۽ جو انڊلٽ ڪي ريشمي ڪپڙي تي
ن جو روپ ڏئي ٿو، سو اسان جي پيرن جي جتين
ڻ واري کان سريشٽ ۽ اتم آهي، ليڪن، مان ننڊ ۾
پر ڏينهن جي ٻپهرين جي جاڳ ۾ اهو چوان ٿو تہ
نندي نندي گاهہ جي ٻوٽن جي پيٽ ۾ وڏن وڏن ٻنوت
وڻن سان پيار سان نٿي ڳالهائي، ۽

ف اهو ئي سريشٽ آهي جو هوا جي سانتيڪي آواز
پنهنجي پيار ۽ قرب ڀرئي آواز سان مڌر راڳ ۾ پلٽي

نت پريم جي نراڪار وشيہ ڪي رنگ روپ وارو آڪار
ڻ جو ساڌن آهي

ڪڏهين اوهان پريم سان محنت نٿا ڪري سگهو ۽ بي
و ڪم ڪريو ٿا تہ بهتر اِهو آهي تہ اوهان پنهنجو
ر ڇڏي ڏيو ۽ مندر جي دروازي اڳيان ڏاڪڻ تي ويهي
ي وٺڻ لاءِ انهن ماڻهن جي اڳيان پنهنجا هٿ ڊگهيڙيو
ي ڪل خوشيءَ سان محنت ۽ ڪم ڪن ٿا - ڇو تہ،

ڪڏهن اوهان بي خيالي ۽ لاپرواهيءَ سان روٽي تيار
يو ٿا، تہ اها روٽي بي سوادي ٿيندي جنهن سان انسان
ي بکہ لهي ڪانہ سگهندي

سموري محنت کوکي ۽ اجائي آهي سواءِ ان گهڙين جي جن ۾ پريم جو انگ سمايل آهي، ۽ جڏهين توهان پريم سان ڀرپور ٿي، پريمي ٿي ڪم ڪيو ٿا، تڏهين اوهان خود پنهنجو پاڻ ۾ پاڻ کي هڪ ٻئي سان ۽ انت ۾ ايشور سان پاڻ کي ٻڌي قابو ڪريو ٿا، ۽

پريم سان ڀرپور محنت ڪرڻ ڇا آهي ؟

اِهو آهي اوهان جي دل مان نڪتل ڪپهه جي ڪتيل ڌاڳن مان ناهيل ڪپڙو، ڄڻ تہ اهو ڪپڙو خود اوهان جي منڙي محبوب کي پائڻو آهي

اهو آهي پريم سان هڪ گهر ناهڻ جنهن ۾ اوهان جي منٺار محبوب کي واسو ڪري رهڻو آهي

اهو آهي اوهان جو سنڀالي ٻج پوکڻ، ۽ خوش ٿي فصل ڪاٽڻ، ڄڻ تہ اهو اوهان جو پريتم پيارو کائيندو،

اهو آهي انهن سڀني وستن (شين) کي جن جي توهان رچنا ڪريو ٿا، پنهنجي پراڻن جي جان ڏيڻ ۽ اهو محسوس ڪرڻ تہ توهان جا سڀ سرڳواسي واسطيدار اوهان جي اڙد گڙد بيٺل آهن ۽ اوهان جي سار سنڀال ڪري رهيا آهن، مان اڪثر اوهان کي اهو چوندي ٻڌو آهي ڄڻ تہ اوهان ننڊ ۾ وڦلي رهيا آهيو،

”جو سنگمرمر ني ڪم ڪري ٿو ۽ پٿر ۾ پنهنجي آتما

8 - خوشي ۽ غم

جين هڪ استري عرض ڪيو تہ هاڻ اسان کي خوشيءَ ۽
جي بابت ڪجهہ ٻڌايو ۽ هن جواب ڏنو تہ، توهان جي
شي آهي توهان جي غم جو ننگي روپ ۾ ظاهر ٿيڻ،

ساڳيو ئي کوهہ جنهن مان توهان جي خوشي اڏامي
ي آهي خبر نہ آهي تہ ڪيترا ڀيرا توهان جي ڳوڙهن
ن ڀرپور رهيو آهي، ۽ انڪان سواءِ ٻيو ڪجهہ ٿي ئي
ٿو سگهي،،

دک جيترو وڏيڪ گهرو اوهان جي جيون کي ڪٽي
اوترو ئي وڏيڪ اوهان کي خوشي حاصل ٿئي ٿي،اهو
لو جنهن ۾ اوهان جو شراب ڀيل آهي، ڇا اهو ساڳيو
لو نہ آهي جيڪو ڪنير جي نهائينءَ ۾ پچايو ويو
ٿي، ۽

ءَ بنسري جيڪا اوهان جي من جو غم دور ڪري ٿي،
اها اهو بانس جو ٽڪر نہ آهي جنهن کي چاقوءَ سان
د ڪيا ويا هجن،

هين توهان ۾ خوشيءَ جا امنگ اٿن تڏهن من جي
ر جهاتي پائي ڏسو تہ اوهان کي سُڌ پوندي تہ جيڪو

پر چڻ تہ بکہ پسر تي ويندي-

جيڪڏهين توهان کي انگور جي رس کڏڻ ۾ سنتوش نہ آهي تہ اوهان جي اشانتي شراب ۾ زهر ملائڻ جو ڪم ڪري ٿي، ۽

پل توهان ائين ڳايو جيئن گندرو ڳائن ٿا، ليڪن اوهان جي راڳ ۾ جي پيار نہ آهي تہ اوهان انسان جي ڪنن کي ائين پري ٿا ڇڏيو تہ جيئن هو ڏينهن جي شورغل، گوڙ گهمسان ۽ رات جي سانتيڪي سُرَ کي بہ نہ ٻڌي سگهن.

9 -گھر

زي پڇيو تہ سائين اسان کي گھر بابت ڪجھہ ٻڌايو-
ي جواب ۾ ھن چيو تہ

ي ڪوٽ جي اندر گھر ٺاھڻ کان پھريائين ويران ۽
ھنڌ توھان پنھن جي ڪلپنائن سان ھڪ جھوپڙي
چو تہ،

ي ريت سنجھا جي ڏنڌلي روشنيءَ ۾ اوھان گھر اچو
ريت اوھان جي اندر جو واسي بہ ايڪانت ۾ اچي

جو گھر توھان جو ڪجھہ وڏو شرير آھي- ھو سج
وشنيءَ ۾ وڌي ٿو ۽ رات جي ايڪانت ۾ سمھي ٿو ۽
سپنن کان خالي نہ آھي. ڇا توھان جو گھر سپنا
تو ڏسي ؟ ۽ سپنن ڏسندي شھر ڇڏي جھنگلن ۽
جي چوٽين تي ڪونہ ٿو پھچي ؟
! مان جيڪر اوھان جي گھرن کي مُٺيءَ ۾ ڪٺي
۽ جھڙيءَ ريت ھاري ٻنين ۾ ٻج ڇٽي ٿو ان ريت
اوھان جي گھرن کي جھنگلن ۽ ميدانن ۾ پکڙي

''

! جيڪر پھاڙي ماٿريون اوھان جا رستا ٿين ۽ سر

اوهان کي خوشي وَردان بخشيش ڪري رهيو آهي هو اهوئي آهي جنهن اوهان کي دک ڏنو هو، ۽ وري جڏهين اوهان شوڪ ۾ پڏل آهيو تڏهن وري اوهان اندر ۾ ٿبي ڏيو تہ اوهان کي محسوس ٿيندو تہ حقيقت ۾ توهان ان لاءِ روئي رهيا آهيو جنهن مان اوهانکي خوشي حاصل ٿيئي.

توهان مان ڪي چون ٿا تہ ” خوشي غم کان اتم آهي“ ۽ ٻيا وري چون ٿا تہ ” نہ نہ شوڪ سريشٺ آهي“ ليڪن مان اوهان کي ٻڌايان ٿو تہ اِهي ٻئي هڪ ٻئي کان الڳ نہ ٿيڻ وارا ساٿي آهن،

ٻئي گڏوگڏ اچن ٿا- جيڪڏهين هڪ اڪيلو اوهان سان رسوئي ڪرڻ وقت وهي ٿو تہ اهو ياد رکو تہ ٻيو اوهان جي وچايل بستري تي سمهي اوهان جو انتظار ڪري رهيو آهي.

حقيقت ۾ توهان نارازيءَ وانگر خوشيءَ ۽ غم جي بار ڪري هيٺ ۽ مٿي ٿيو ٿا،

صرف ان وقت جڏهن ڪِ اوهان بلڪل واندا يعنيِ خوشيءَ ۽ غم کان فارغ آهيو تڏهين ئي توهان درحقيقت استر (محڪم) آهيو

جڏهين خزانچي سون ۽ چاندي تورڻ لاءِ اوهانکي اٿاري ٿو تڏهين توهان جي خوشيءَ غم هيٺ مٿي ٿين ٿا.

توهان جي گهرن ۾ آهن اهي شيون ؟

صرف عيش ۽ عيش لاءِ خواهش آهي جا آهستي
گهر ۾ مهمان ٿي گهري ٿي ۽ پوءِ ميزبان بڻجي
جمائي ويهي رهي ٿي ۽ آخر ۾ مالڪ بڻجي رهي

و توهان جي پربل اڇائن کي ڇهبو ڪن سان ماري
ڪاٺ جي پتلين وانگر ڪري ڇڏي ٿو جهڙيءَ ريت
ي جانورن کي پالتو بڻايو ويندو آهي. ان جا هٿ
جا آهن، پر سندس هردو لوهه جو آهي.

ان کي لوليون ڏيئي سمهاري ڇڏي ٿو ۽ توهان جي
جي شان ۽ غرور تي ٺٺولي ڪرڻ لاءِ اوهان جي کٽ
سي ۾ گهمي ٿو.

ان جي تندر ست چيتنا جي مزاڪ اڏائي ٿو ۽ ان
ل تتل ٿانون وانگر گاهه ۽ پنن ۾ ڍڪي رکي ٿو،

ڻ ۾ سک، آرام ۽ عيش جي تمنا آتما جي پاونا جو
ڪري ڇڏي ٿي ۽ پوءِ اها ماتمي سرگس ۾ ڏند
ڪلندي هلي ٿي،

ت آڪاش جي سنتان، شانتيءَ ۾ بہ شانت رهڻ
وهان هن جي ڄار ۾ اصل نہ ڦاسو ۽ نہ ان جا پالتو
وت پلجو،

سبز ساوا پيچڙا شل توهان جون گهٽيون ٻٽجن تہ جيئن اوهان هڪ ٻئي کي ڳولهنديءَ ڊاک جي منهن مان لنگهي سگهو ۽ پاڻ سان پرتويءَ جي ساهہ جي سڳنڌ پنهنجي ڪپڙن ۾ سمائي موٽي سگهو،

پر اِهي ڳالهيون هاڻي ٽيٽيون ڪونہ آهن، ڊپ وچان توهان جي وڏن توهان کي هڪ ٻئي جي تمام ويجهو ڪنو ڪري رکيو آهي ۽ اهو ڊپ اڃان ڪجهہ عرصي تائين دلين ۾ ٻٽيو رهندو ۽ اڃان ڪجهہ عرصو شهر جو ڪوٽ توهان جي گهرن کي کيتن کان الڳ رکندو،

مونکي ٻڌايو تہ توهان وٽ انهن گهرن ۾ ڇا آهي ۽ اهو ڇا آهي جنهن جي توهان دروازا بندڪري رکوالي ڪريو ٿا

ڇا اوهان جي گهرن ۾ شانتي آهي؟ توهان جي شڪتيءَ کي اتساهت ڪرڻ وارا امنگہ آهن ؟

اوهان جي گهرن ۾ ڇا ڪي يادگيريون آهن؟ اهي چمڪندڙ منارا جي من جي جبلن جي چوٽين تائين ڦهليل آهن ؟

ڇا اوهان جي گهرن ۾ اِهڙي ڪاسندرتا آهي جيڪا اوهان جي من کي ڪاٺ ۽ پٿر جي نهيل شين کان منهن موڙي پوتر پهاڙن ڏانهن ڇڪي هلي سگهي ؟

10-ڪپڙو

وري ۽ پڇيو تہ اسان کي ڪپڙي بابت ڪجھ ٻڌائي
ھن جواب ڏنو تہ

جا ڪپڙا توھان جي سندرتا جو گھڻو ڪجھ لڪائي
ي ڇڏين ٿا، پر اھي اوھان جي ڪوجھائپ کي نٿا

ڪ اوھان ڪپڙن جي پوشڪيءَ جي ڳولھا ڪريو
ھان کي پراپت ٿين ٿا ٻنڌن ۽ مشڪلاتون،

جيڪڏھن اس ۽ ھوا سان توھان جو ميلاپ توھان
ڙيءَ دواران ٿئي تہ وڌيڪ بھتر بجاءِ ان جي تہ
دواران ٿيندو رھي. ڇو تہ ھن جيوت جا پراڻ سوريہ

ڪاش ۾ ئي آھن ۽ جيوت جا ھٿ ھوا جي جھوٽن
۾ آھن

سان ڪيترا چون ٿا" اسان جيڪي ڪپڙا پھريون
ي اُتر جي ھوا ٺاھيو آھي، ۽ مان بہ چوان ٿو تہ
ي اتر جي ھوا ئي ٺاھيو آھي ليڪن شرير جي
سندرتا جي سُٽ سان لڄ ۽ شرم جي آڏاڻي تي،

سندس ڪم پورو ٿي چڪو تہ ھوءَ جھنگل ۾ ٽڙي

توهان جو گهر جهاز جو لنگر نہ بڻجي، بلڪ ان جو ونجهہ بڻجي،

هو ڪنهن گهاوَ جي پٽي نہ، بلڪ اک جي سنڀال ڪرڻ وارو ڇپر بڻجي. توهان دروازي مان لنگهي سگهو ان لاءِ توهان پنهنجي ڪنپن کي سڪيڙيو نہ، ڇت سان ٽڪرجڻ جي ڊپ کان پنهنجي مستڪن کي متان جهڪايو، ۽ ان ڊپ کان تہ متان ڀتيون ڏري ڪري نہ پون، متان توهان ساهہ ڪڻڻ بند ڪريو. توهان انهن مقبرن ۾ نہ رهو جيڪي مري ويلن اوهان جيئرن جي لاءِ ٺاهيون آهن. ڀلي ڇو نہ اوهان جو گهر سندر ۽ شاهاڻو هجي، پر توهان جو گهر، توهان جي رازن، ڳجهن تمنائن ۽ اڇائن کي اجهو ڏيئي نہ سگهندو،

ڇو تہ،

جيڪو اوهان ۾ ابناسي آهي اهو آڪاش جي محل ۾ رهي ٿو جنهن جو ڦاٽڪ پرڀات جو ڪوهيڙو آهي ۽ جنهن جون دريون رات جي خاموش ۽ رات جا راڳ آهن.

11 - خريد فروخت

ڪ واپاريءَ پڇيو تہ اسان کي خريد فروخت
تا ٻڌايو ۽ هن جواب ڏنو تہ -

نهنجي پيدائش اوهانجي حوالي ڪري ٿي ۽
ڻين اوهانکي پنهنجي جهولي ڀرڻ جي ڄاڻ
ہ توهان کي ڪا بہ ڪوتاهي نہ رهندي.

جي سوغاتن جي متاسٽ ۾ ئي اوهان کي اڻ ميو
و ۽ اوهان سنتشٽ رهندا - پر جيڪڏهن ان متاستا
ادار دلي ۽ نياءُ نہ هوندو تہ پوءِ اها گهٽن انسانن
۽ لالچ ڏانهن گهلي ويندي ۽ ڪيترا ويچارا بکہ
يندا رهجي ويندا.

ر، ڪيتن ۽ ڍاڪ جي منهن ۾ محنت ڪرڻ وارا،
بزار ۾ اوهان ڪورين، ڪنيرن ۽ پسارين سان ملو
پاڻ ۾ پرٿويءَ جي مهان آتما سان توهان جي
دڙ نارازيءَ ۽ شين جي ملهہ مقرر ڪرڻ جي
ي شڌ ۽ پوتر ڪرڻ لاءِ پرارٿنا ڪريو ۽ پنهنجي
وخت ۾ خالي هٿن وارن کي برداشت نہ ڪريو
ٽ اوهان جي محنت جي موٽ ۾ پنهنجا ڪي
ني ڪورا دلاسا) ڏيڻ چاهن ٿا،

پکڙي ڪلڻ لڳي.

اِهو متان وساريو تہ نيچ من جي اکين اڳيان حياءُ ڏا
جي سمان آهي ؏

جڏهين ملين من ئي نہ رهندو تڏهين حياءَ هڪ زنجي
مثل ؏ بگڙيل ؏ اڏوري شين کان سواءِ ڇا هوندو ؏

اهو بہ پلجي نہ وسار جو تہ پرٿوي اوهان جي ننگ
پيرن جي ترين کي ڇهي ڪري ڪيڏو نہ خوش ٿئي ٿ
؏ هوا اوهان جي وارن سان راند ڪرڻ لاءِ منتظر آهي

12- گناھ ۽ سزا

پوءِ شھر جو جج سامھون آيو ۽ ھن چيو تہ ھاڻي
ي گناھ ۽ سزا جي بابت ڪجھ ٻڌايو ۽ ھن جواب

ن اوھان جو وڻيڪ ۽ ٻڌي ھوا ۾ سوار ٿي سئرڪرڻ
ي ۽ جڏھين اوھان اڪيلا ۽ بنا ڪنھن جي ديک
 حالت ۾ رھو ٿا تڏھين توھان ٻين لاءِ ۽ ڦل سروپ
جو پاڻ سان گناھ ڪريو ٿا، ۽ ان گناھ جي ڪري
ڪي پريو جو دروازو کڙڪائيندي، دروازي تي لچ ۽
ھان ڪنڌ ھيٺ ڪري دروازي کلڻ جي انتظاريءَ
و پوندو

جي ساتوڪ ڀاونا ۽ ڪلياڻڪاري سياءُ سمنڊ جي
ھي. ھو سدائين صاف، بي داغ ۽ اليپ رھي ٿو ۽
 وانگر ھو صرف کنين وارن کي ئي مٿي کڻي ٿو ۽
جو ساتوڪ ڀاو سج وانگر بہ آھي نہ تہ ھو ڇڇندڙ
ني وچي ٿو ۽ نہ وري ھو نانگن جي ٻرن جي تلاش
ري ٿو

 اوھان جي ھستيءَ ۾ اوھان جي الوڪڪ ڀاونا
نٿي رھي. اوھان ۾ گھڻو ڪجھ اجان بہ مانوتا

اھڙن انسان کي چئو تہ اسان سان گڏ ڪيتن تي ھلو يا
اسان جي پائرن سان گڏجي سمنڊ تي وڃو ۽ اتي وڃي
چار پڪيڙيو چو تہ پرٿويءَ ۽ سمنڊ جيترو اسان ڏانھن
ادار دل آھن اوترو اوھان ڏانھن بہ فراخدل ھوندا، ۽

جيڪڏھين اتي ڳائڻ وارا، نچڻ وارا ۽ بنسري وڄائڻ
وارا بہ اچن تہ انھن جي سوغاتن کي بہ خريد ڪريو ڇوتہ
اھي بہ قل قول ۽ ڏوپ جا گراھڪ آھن تہ پل انھنجون
آندل سوغاتون سپنن جي تارن سان ناھيل ھجن پر تنھن
ھوندي بہ اھي توھان جي آتما جا ڪپڙا ۽ پوچن آھن ۽

مارڪيٽ ڇڏڻ کان اڳ اوھان کي گھرجي تہ اھا تلاش
ڪريو تہ ڪير خالي ھٿين تہ واپس نہ ويو آھي.

ڇاڪاڻ تہ پرٿويءَ جي مھان آتما کي ھوا جي سيج تي
چين آرام ۽ شانتيءَ جي ننڊ نہ ايندي جيستائين اوھان
مان نن‍ڍي ۾ ننڍي جي کوٽ جون بہ گھر جون پوريون نہ
ٿيون آھن.

و ڪري سگھي

وس وانگر اوھان سڀ ڳڌجي پنھنجي ڇڳائيءَ
پاو) ڏانھن وڃو ٿا.

راھ آھيو ۽ راھگير بہ ۽ جڏھين اوھان مان ڪير
و تہ توھان جي پنيان ايندڙن لاءِ ڪري ٿو، انھن
اڳ ڪرڻ لاءِ تہ پٿر جي ٺوڪر کان بچن.

ت ھو ڪري ٿو، اڳيان ويندڙن جي ڪارڻ جي
ڪ وڏيڪ ڦرت ۽ بنا ھڇڪ هلڻ وارا آھن، پر تنھن
بہ انھن ٺوڪر لڳائڻ واري پٿر کي ھٽايو ڪونھي،

رکو، پوءِ چاھي منھنجا شبد اوھان جي دلين کي
ڳن، جنھنجو خون ڪيو ويو آھي، ھو بہ پنھنجي
ي ڏوھ کان ڇٽل نہ آھي ۽ جنھن کي ڦريو ويو
ھو پنھنجي ڦُر لاءِ نردوشي نہ آھي.

ما دشٽ دواران ڪيل ڪرمن جي سبنڌ ۾ ابوجھ
۽ پاڪ ھٿن وارو، پاپ سان ھٿن کي رڱڻ واري
رمن لاءِ بي داغ نہ آھي. ايترو ئي نہ گنھگار بہ
ڪري زخميل انسان دواران دکي ٿيندو آھي.

وڏيڪ سزاياب انسان ، نردوش ۽ بي داغ انسانن
ھہ ڪٽڻ وارو ٿئي ٿو.

آهي ، ۽ گهٽو ڪجھ انسانيت نہ، بلڪ نيچ پرورتي
سمايل آهي، جا ڏنڊ ۾ ننڊا ڪري حالت ۾ جاڳرتيءَ جي
ڳولها لاءِ گهمي رهي آهي.

اوهان جي وويڪ جي باري ۾ مان هاڻي ڪجھ چوندس

چاڪاڻ تہ اهو ئي گناھ ۽ گناھ جي سزا ڪي جاڻي ٿو ۽
نہ ڪِ اوهان جا ساتوڪ ڀاو يا ڏنڊ ۾ ڳولهيندڙ نيچ
پرورتي.

اڪثر مان اوهان کي گناھ ڪرڻ واري جي نقط چيني
ڪندو ٻڌو آهي جڻ تہ هو توهان مان هڪ نہ آهيبلڪ
توهان لاءِ جڻ تہ هو هڪ اجنبي آهي ۽ اوهان جي سنسار
۾ بيجاءِ دخل ڪندڙ اوپلو انسان آهي.

پر منهنجو اِهو وشواس آهي تہ کهڙي بہ پوتر ۽ پاڪ
آتما ان کان اوچ ٿي نٿي سگهي جيڪا اوهان هر ڪنهن
۾ موجوده آهي.

نيڪ ساڳئي طرح ڪير بہ دشٽ ۽ دربل ان نيچتا کان
هيٺ ڪري نٿو سگهي جيڪا اوهان هر هڪ ۾ موجوده
آهي ۽ جهڙيءَ طرح هڪڙو پن بہ پوري وڻ جي
خاموشيءَ جي ڄاڻ بنا پيلو ٿي نٿو سگهي، نيڪ ان ريت
گنهگار بہ اوهان سڀني جي گپت ۽ لڪيل اڇا کان سواءِ

سندس خود جي آتما جو خون ڪيو ويو آهي.

ان تي مقدمو ڪيئن هلائيندا جو هلت چلت ۾ ته
وڪيباز ۽ ظالم آهي پر خود ظلم ۾ پيڙيل آهي اوهان
ڪيئن سزا ڏيندا جن جو پراشچت (پڇتاءُ) سندن
رن ڪرمن کان اول هي وڌيڪ تي چڪو آهي. چاهو
ءُ ان قانون جو ڏنل انصاف نه آهي جنهنڪي برقرار
اءِ اوهان خود ڪوشش ڪريو ٿا، پر تنهن هوندي به
ن بي گناه جي هرديه ۾ پڇتاءُ تو پي نٿا سگهو ۽ نه
ڪنهن گنهگار ڏوهاريءَ جي من مان ڪڍي سگهو ٿا

ڪوٽ جي رات جي وقت هو اچي تو ته جيئن انسان
ن ۽ آتم چڪاس ڪن، ۽ توهان جيڪي انصاف ڪي
ن چاهيو ٿا، سي ان ڪي ڪيئن ٿا چاٽي سگهو جيسين
پ ڪمن ڪي پوريءَ روشنيءَ ۾ نٿا ڏسو. تڏهين هي
ن چاٽي سگهندا، ته اٿيل ۽ ڪريل ٻئي توهان جي
هستي جي رات ۽ ساتوڪ هستيءَ جي ڏينهن جي
پ واري گهڙيءَ جي ڏنڌلي روشنيءَ ۾ بيٺل هڪ ئي
ن آهي ۽ مندر جي ڪنڊ ۾ پيل (لڱل) سهڻو گهڙيل
مندر جي پيڙه ۾ سڀ کان هيٺ پيل پٿر کان ڪنهن
الت ۾ اوچو نه آهي.

اوهان نيائي(انصاف پسند) کي کنيائي (بي انصاف وارو) ڪان، سني کي خراب ڪان جدا ڪري نٿا سگهو،

چو تہ سچ جي سامهون ان وانگر گڏوگڏ بيٺل آهن جهڙيءَ ريت ڪارا ۽ سفيد ڌاڳا گڏو گڏ ڪپڙي ۾ آندا ويا هجن. جڏهين ڪارو ڌاڳو ٽٽي ٿو تہ ڪوريءَ کي سڄو ڪپڙو ڏسڻو پوي ٿو ۽ پنهنجي آڏاڻي جي بہ جاچ ڪرڻي پوندي ٿي.

اگر اوهان سان ڪير بي وفا ڪنوار (پتني) لاءِ انصاف ڪرڻ ڀي تہ ان کي گهرجي تہ هو هنن جي پتيءَ جي هرديہ کي بہ ڪانٽي تي توري ۽ ان جي آتما کي سزا جي ماپ سان ماپي. ڪنهن گنهگار کي ڦٽڪن لڳائڻ واري کي گهرجي تہ جنهن سان گناهہ ڪيو ويو آهي، ان جي اندر بہ هن کي ليئو پائي ڏسڻ گهرجي

اوهان مان ڪير جيڪڏهين پڄ جي نالي تي ڏنڊ ڏيڻ چاهي ۽ پاپ جي وڻ کي ڪهاڙيءَ سان ڪٽڻ چاهي تہ ان کي گهرجي تہ هو ان جي پاڙن کي بہ ڏسي. پڪ هي هو پلي ۽ بري ڦلدايڪ ۽ بنا ڦل واري جي پاڙن کي پرٿويءَ جي اندر پاڙ ۾ گڏيل مسيل ڏسندو. هي انصاف پسند، جج صاحبو، اوهان ان کي ڪهڙي سزا ڏيندا جي شرير سان تہ ايماندار آهن پر من ۾ چور آهن ۽ توهان ان انسان کي ڪهڙي سزا ڏيندا جو شاريرڪ هتيا ڪري ٿو

هڪ ڇيٽيءَ سان ڪاتي پاڻ جهڙيءَ
ءَ وانگر گهڙي ڇڏي ٿو. ان لنگڙي بابت ڇا چئجي
نچڻ وارن کي ڏڪاري ٿو.

ي بابت ڇا چئجي جيڪو ڀاڄاريءَ کي پسند ڪري
جهنگل ۾ بي روڪ ٽوڪ گهمندڙن هرڻن ۽ ڦاڙن
همراھ ٽيل ۽ آوارھ سمجهي ٿو.

ي نانگ بابت ڇا چئجي جيڪو پنهنجي کل لاهي
گهي ۽ ٻين کي اگهاڙو ۽ بي شرم سمجهي ٿو.

ي ۾ ڇا چئجي جو شاديءَ جي مجلس ۾ سڀ کان
ن اڇي پيٽ ڪوڙي کائڻ وهي ٿو ۽ ڪائي ڪائي
يرڻ کان پوءِ پنهنجو رستو وٺي وڃي ٿو ۽ ائين
وڃي ٿو تہ سڀ دعوتون قانون جي برخلاف آهن ۽
۾ ڪائيندڙ پڻ قانون ٽوڙيندڙ آهن

سيني جي باري ۾ مان سواءِ ان جي ڇا ٿو چئي
تہ هو بہ سج جي روشنيءَ ۾ بيٺا آهن پر سج
پني ڏيئي بيٺا آهن ۽ اهي صرف پنهنجو پاڇو
ا ۽ انهن جا پاڇا انهن جا قانون آهن ۽ سج انهن
ءِ پاڇي پيدا ڪرڻ کان سواءِ ڇا ٿو ٿي سگهي ؟

کي سويڪار ڪرڻ جو مطلب، هيٺ جهڪي ڪري
ٿي پنهنجي پاڇي جي روپ ريکا کي نشان ڪرڻ

13 - قانون

هڪ وڪيل پڇيو تہ سائين قانون بابت اوهان جو ڇا رايو آهي ۽ هن جواب ڏنو تہ

اوهان کي قاعدن ٺاهڻ ۾ مزو ايندو آهي ۽ انهنکي ٽوڙڻ ۾ اوهان کي وڌيڪ مزو ايندو آهي.

جيئن سمنڊ جي ڪناري تي کيڏندڙ ٻار ايڪاگر چت سان واريءَ جو محل ٺاهي ۽ وري کل ڇرچي ۾ ڊاهي ڇڏيندا آهن.

جڏهين اوهان محل ٺاهيو ٿا تہ سمنڊ بہ ڪناري تي وڌيڪ ريتي آڻي ڇڏي ٿو ۽ جڏهين اوهان ان ٺاهيل واريءَ جي محل کي ڊاهيو ٿا تہ سمنڊ بہ اوهان تي ٺٺولي نموني ۾ کلي ٿو

پڪ ئي پڪ سمنڊ سدائين نردوش جي کل ۾ ساٿ ڏيندو آهي

پر اهڙن انسانن جي باري ۾ ڇا چئجي جن لاءِ جيون هڪ سمنڊ نہ آهي بلڪ انساني گهڙيل قانون صرف ريتي جا ٺهيل محل نہ آهن.

بلڪ جن لاءِ جيون هڪ جبل جي چٽان آهي جنهن کي

14 - آزادي

ن ھڪ پاشڻ ڏيندڙ عرض ڪندي آزاديءَ بابت
ءَ ھن جواب ڏنو تہ

وھان ڪي شھر ۽ ڳوٺن ۾ سياري جي موسم ۾ باھ
چوڏاري وھندڙ ماڻھن جي وچ ۾ ڳالھہ ٻولھہ دواران
بءَ لاءِ ظاھر ڪندڙ شرڌا ۽ ساشٽانگ پرڻام ڪندي
ھي ، ان وانگر جھڙيءَ طرح غلام پنھنجي انياچاري
ڪي منٿ ۽ وڏائي ڪندو آھي، جيتوڻيڪ ھو ڪيس
بہ چڏيندو آھي.

ا، مون مندر جي ڪُنج ۽ قلعي جي اوٽ ۾ اوھان
پ ڪان آزاد ۾ آزاد آدميءَ کي بہ پنھنجي آزاديءَ
اچاريءَ ۽ ھٿڪڙين ۾ پابند ڪندو ڏٺو آھي.

جو من اندر ۽ اندر رنو آھي، چو تہ حقيقت ۾ اوھان
تڏھين ٿيندا جڏھين آزاد ٿيڻ جي خواھش بہ
ڪي ٻنڌن سمجھڻ ۾ ايندي ۽ جڏھين آزاديءَ کي
پنھنجو مقصد ۽ منزل سمجھڻ ڇڏي سگھندا
نت ۾ اوھان آزاد تڏھين سمجھبا جڏھن اوھان جا
ن چنتائن ڪان خالي نہ ھوندا ۽ نہ اوھان جون

ڪان سواءِ ڇا آهي ؟

ليڪن سچ ڏانهن منهن ڪري هلڻ وارا، توهان کي يومي تي نڪتل پاڇي جون شڪليون روڪي سگهن ٿيون ؟ ۽ هوا سان گڏ ياترا ڪرڻ وارا ڪهڙو اهڙو هوا جو جهوڪو آهي جو اوهان جي رهنمائي ڪري سگهي.

جيڪڏهين اوهان پنهنجي پاجاري ٽوڙي اڇلائي ڇڏيو ٿا، ليڪن اوهان انسانن دواران ناهيل جيل خاني جي دروازي تي نه آهيو پوءِ توهان کي انسان جو ناهيل اِهڙو ڪهڙو قانون آهي جو اوهان کي قابو ڪري سگهي، جڪڏهين اوهان نَچو ليڪن انسانن دواران ناهيل لوهي زنجيرن سان بنا ٽڪجڻ جي ته پوءِ توهان کي ڪهڙي قانون جو ڊپ آهي-

جيڪڏهين اوهان پنهنجي ڪپڙن کي ڦاڙي ڦٽو ڪريو پر ڪنهن جي رستي ۾ نٿا اڇلايو ته اهڙو ڪهڙو قانون آهي جو اوهان کي انصاف جي ڪرسيءَ جي سامهون ڀاري سگهي ؟

اي آرناليز واسيو، نغاري جو آواز دٻائي سگهو ٿا، ليڪن چڪور کي ڳائڻ کان منع ڪرڻ لاءِ اهڙو ڪير آهي جو حڪم ڏيئي سگهي.

س لاءِ جا جڳهہ آهي سا نابود ۽ نشٽ ٿي چڪي

جيڪڏهين آزاد ۽ سوايماني ۽ جي آزاديءَ ۾ اتياچار
يمان ۾ بيشرميءَ جو قطرو نہ آهي تہ ان تي ڪوئي
اري راڄ ڪري ٿي ڪيئن سگهندو؟

ڪنهن چنتا کي متائي ڦٽو ڪرڻ چاهيو ٿا پر ان
کي خود اوهان ئي نہ پاڻ پسند ڪيو آهي ڪنهن
تي مڙهي ڪانہ آهي.

ڪنهن ڊپ کي ڪڍڻ چاهيو ٿا پر ان جو نواس استان
جي من مندر ۾ هي آهي ۽ نہ ڪِ ان جي هٿ ۾ جو
کي ڊيڄاري ٿو

نفت اهي سڀ شيون هڪ ٻئي سان گڏ جي اوهان جي
موجوده رهن ٿيون جن کي اوهان چاهيو ٿا ۽ جن کان
ڊڄو ٿا، جن کان اوهان کي نفرت آهي ۽ جن لاءِ
کي اندر ۾ لالسا آهي، جن جي پنيان ڊوڙي رهيا
و ۽ جن کان اوهان جو ڇٽڪارو پائڻ چاهيو ٿا.

سڀ شيون اوهان جي اندر ۾ ڇايا ۽ پرڪاش وانگر
روپ ۾ آهن جيڪي هڪ ٻئي کان الڳ ٿي نہ سگهن
هان جي اندر گهمي رهيون آهن.

راتيون واسنا ۽ شوڪ کان خالي هونديون.

بلڪ جڏهين اِهي ڳالهيون اوهان کي دکي ڪنديون تڏهين اوهان انهن تي سوپ پائي مڪت ٿيندا. پر اوهان پنهنجي ڏينهن ۽ راتين تي سوپ ڪيئن پائيندا جيسين اوهان انهن زنجيرن کي ٽوڙيو ناهي جن کي اوهان پنهنجي گيان جي پرهه ڦٽيءَ ۾ پنهنجي ٻپهرين جي چوڌاري ڪسي ٻڌي ڇڏيو آهي.

حقيقت ۾ جنهن کي اوهان آزادي چئو ٿا سا هنن سيني کان مضبوط زنجير آهي.

جينوٽيڪ سندس ڪڙيون اس ۾ چمڪن ٿيون ۽ اوهان جي اکين کي اچرج ۾ وجهن ٿيون ۽ اهي آهن ڇا ؟ اوهان جا خود جا ٽڪر ئي تہ سهين جنکي تياڳ ڪري اوهان آزاد ٿيڻ چاهيو ٿا، اوهان ڪن انياءُ پرپور قانونن کي رد ڪرڻ چاهيو ٿا پر اهي قانون بہ اوهان پنهنجي هٿن سان پنهنجي مستڪ جي للاٽ تي لکيا آهن توهان انهن کي متائي نٿا سگهو چاهي اوهان قانون جا ڪتاب جلائي ڇڏيو ۽ پنهنجي ججن جي دماغ صاف ڪرڻ لاءِ سڄي سمنڊ کي ڪپايو.

اوهان جنهن ظالم راجا کي تخت تان هٽائڻ چاهيو ٿا تہ پهريائين اِها پڪ ڪريو تہ توهان جي من

15 -وويڪ ۽ واسنا

ڻ وري ڇيو تہ اسان کي وويڪ ۽ واسنا بابت ڪجھ
۽ هن ڇيو تہ

ڀيرا اوهان جو انتهڪرڻ سنگرام ڀومي بڻجيو پوي
وهان جو وويڪ ۽ اوهان جي نياءَ ٻڌي اوهان جي
لالچ جي برخلاف يڌ ڪري ٿي

! مان جيڪر اوهان جي انتهڪرڻ ۾ شانتي پيدا
بڻجي سگهان ۽ اوهان جي اندر پاڻ ۾ مخالفتي
ب هڪ ڪري سگهان.

اهو ڪيئن؞ ڪري سگهندس جڏهين اوهين خود
سند نہ ! نہ !! پنهنجي سيني امنگن جا پريمي نہ

جو وويڪ ۽ توهان جي واسنا اوهان جي سمنڊ پار
تما جو سڙھ ۽ سکان آهي جتي اوهان جو سڙھ ۽
ي پوي تہ اوهان لهرن جي ڏڪن سان ڪٽي جو
هي ويندا يا تہ وچ سمنڊ ۾ جتي هوندا اتي رڪجي
وتہ

ڪيلو راڄ ڪندي مريادا ۾ هلائڻ واري شڪتي آهي
نغام واسنا اها جوالا آهي جا خود پاڻ کي جلائي

جڏھين ڇايا(پاڇو) جھڪو ٿيندو آھي ۽ ختم ٿي ويندو آھي تڏھين اھو پرڪاش (روشنيءَ)جي موڪلائڻ لاءِ وقت وٺندو آھي ۽ ٻئي پرڪاش لاءِ ڇايا ٿي پوندو آھي.

ان ريت جڏھين اوھان جي آزادي پنھن جون ٻيڙيون ٽوڙي ڇڏيندي آھي تڏھين وڌيڪ اُتم آزاديءَ لاءِ ٻيڙيون بڻجي پوندي آھي.

16 - دک

ي۽ پڇيو، اسان کي دک بابت ڪجهہ ٻڌايو ۽
تہ

هو دک ان ڇلڪي (ڇڙدي) کي ٽوڙڻ لاءِ آهي جنهن
جي گيان کي پنهنجي اندر لڪائي رکيو آهي.

۽ طرح ڦل جي ڪنور ڇلڪي کي لاهڻ ضروري آهي
ن سنڌس هرديہ سورج جي پرڪاش ۾ اچي سگهي
ڀ اوهان کي بہ دک جي ڄاڻ ٽيڻ ضرور گهرجي

عين اوهان پنهنجي جيون جي روز مره جي
رن تي پاڻ کي اچرج ۾ رکي سگهو تہ اوهان کي
جو دک اوهان جي سک جي ڀيٽ ۾ گهٽ اچرج ۾
ڙ نہ لڳندو ۽

پنهنجي من جي ڦير گهيڙ کي ان ريت سويڪار

جهڙيءَ طرح اوهان مندن جي متا ستا کي سويڪار
ٺا جي اوهان جي کيتن لاءِ ٿين ٿيون ۽ اوهان
ميہ پنهنجي شوڪ جي سَرءُ کي ڏسي سگهندا

ي دک کي گهڻي ڀاڱي اوهان خود پاڻ پيدا ڪيو

ختم ڪرڻ سوڌو جلندي رهي ٿي.

تنهن ڪري اوهان جي آتما اوهان جي وويڪ کي واسنا
جي اوچائيءَ تائين آڻي سگهي جو هوءَ ٻائي سگهي، ۽
اوهان واسنا کي پنهنجي وويڪ مان پيدا ٿيڻ ڏيو جيئن
اوهان جي واسنا سدائين پنهنجي ناستيءَ ۾ پنهنجو نئون
جنم پائي سگهي ۽ انل پکي وانگر ڀسم ٿي وري جيئرو
ٿي سگهي. مان چاهيان ٿو ته اوهان پنهنجي وويڪ ۽
لالچ جو آءُ آدر پنهنجي گهر ۾ آيل ٻن پيارن مهمانن
وانگر ڪريو،

پڪ آهي ته هڪ مهمان جو ٻئي مهمان کان وڌيڪ آءُ آدر
اوهان ڪونه ڪندا ڇو ته جو هڪ جو وڌيڪ خيال رکي ٿو
اهو ٻنهي جي پريم ۽ وشواس کي وڃائي وهي ٿو جڏهين
اوهان پهاڙن ۾ نم جي وڻ جي سينل (ٿڌي) ڇانوَ ۾، ڪيتن
۽ ميدانن جي شانتيءَ ۽ گنڀيرتا ۾ ياڳ وٺندي وهو تا
تڏهين اوهان جو هرديه ان شانتيءَ ۾ ٻولي،" ايشور
وويڪ ۾ رهي ٿو" ۽ جڏهن طوفان اٿن، تيز هوا جهنگلن
کي ختم ڪري ۽ بجلي ۽ بادلن جي ڪڙڪ آواز، آڪاش
جو شاندار دٻدٻو ظاهر ڪن ٿا تڏهين اوهان جو هرديه دپ
۾ اچي چوي ٿو" ايشور واسنا ۾ چڪر ڏيئي ٿو" ۽ جيئن
ته اوهان پريوءَ جي دنيا ۾ هڪ ساهه آهيو ايشور جي
جهنگل ۾ هڪ پن آهيو تنهن ڪري اوهان به وويڪ ۾
نواس ۽ واسنا ۾ چڪر ڏيو

17 -آتم گيان

سي؟ پڇيو

ن بابت اسان کي ڪجهه ٻڌايو؟ هن جواب ڏنو ته
و من شانت ۾ ڏينهن ۽ رات جي رازن کي ڄاڻي

ن جا ڪن اوهان جي هرديه جي گيان جو آواز
پياسي آهن.

اوهان ويچارن ۾ سدا ڄاڻيندا رهو ٿا، انهن
ن شبدن ۾ به ڄاڻڻ چاهيو ٿا ۽ ائين ڪرڻ نيڪ

ي آتما جي لڪيل پاڻيءَ جي لهر کي ٻاهر نڪري
ڪري سمنڊ ڏانهن وهڻ گهرجي تڏهين اوهان
ر گهراين ۾ لڪيل خزاني کي پنهنجي اکين
هران ظهور ڏسي سگهندا.

ن جي لڪيل خزاني کي تورڻ لاءِ تارازيءَ جي
ه آهي.

انس يا ماپي ڪرڻ واري ڏوريءَ سان پنهنجي
ي گهرائي ماپڻ جي ڪوشش هرگز نه ڪريو، ڇوته،

دک ھک ڪوڙي دوا آھي جنھن وسيلي اوھان جو ان
واسي حڪيم اوھان جي روڳ پٽي کي ٺيڪ ڪري ٿو

ان ڪري پنھنجي حڪيم تي وشواس ڪريو ۽ سندس ڏ
دوا کي چپ چاپ شانتي ڪري پي وٺو جو تہ، سندس ھ
جيتوڻيڪ ڪنوڙ، سخت ۽ ڳرا(ڀاري) آھن، پر اھي بہ ا
ڏنل شڪتيءَ جي ڪومل ھٿ سان پيدا ٿيل آھن، ۽ سند
ڏنل پيالو جيتوڻيڪ اوھان جي چپن کي جلائي ٿو،
تنھن ھوندي بہ اھو ان مٽيءَ سان ٺاھيو ويو آھي جنھ
کی ڪنير پنھنجی پوتر ڳوڙھن سان ڳوھيو آھی.

18 - پڙهائي

ن هڪ ماستر چيو

ڪي پڙهائيءَ بابت ڪجهه چئو ۽ هن چيو ته

ن جي گيان جي پرهه ڦٽيءَ ۾ جو ڪچ پهريائين
ڏوري ننڊاڪري اوستا ۾ آهي، انڪان سواءِ ڪير به
نجي اگيان ٻيو ڪجهه وڌيڪ ظاهر نٿو ڪري سگهي

استر پنهنجي شاگردن جي وچ ۾، مندر جي ڇايا
چڪر ڏيئي ٿو ته هو انهن (شاگردن) کي پنهنجي
جو قطرو نه بلڪ پنهنجو وشواس ۽ ماتا روپي پيار
ن ٿو.

ڌهن هو حقيقت ۾ ٻڌيمان آهي ته هو توهان کي
جي گيان مندر ۾ داخل ٿيڻ لاءِ نه چوندو بلڪ هو
ن کي اوهان جي ٻڌيءَ جي چانئٺ(منڊ) تائين
ويندو.

(نکشتر) وديا جو ڄاڻو آڪاش جي گيان بابت اوهان
الهه ٻولهه ڪري سگهي ٿو پر هو پنهنجو گيان اوهان
يئي ڪونه سگهندو

ندر ڳائي ڪري اوهان کي سيڱي سرن جي

آتما اڳاڌ ۽ اسيم (اڻميو) سمنڊ آھي جنھن جي ماپ
ڪرڻ ڏکي آھي.

” مون سچ کي ڄاتو“ ائين نہ چئو،

پر ائين چئو تہ” مان ھڪ سچ کي ڄاتو“ مون آتما ج
رستو ڳولھي پاتو ائين بہ نہ چئو پر ائين چئو تہ ” مار
پنھنجي رستي تي ھلندي آتما جو درشن ڪيو“ چوتہ

آتما سڀني رستن تي ھلي ٿي

آتما صرف ھڪ ليڪ تي نٿي ھلي ۽ نہ اھا ھڪ ڪاني
وانگر اسري ٿي

آتما پاڻ کي ان ڪمل وانگر کولي ٿي ۽ وڌائي ٿي
جنھن جا پن اڻ ڳڻيا آھن.

19-دوستي

جوان چيو تہ ، اسان کي دوستي بابت ڪجھہ ٻڌايو ۽
جواب ڏنو تہ

جو دوست اوهان جي ڪوٽ جي گهرج جي پورائي
.

وهان جو کيت آهي جنهن ۾ اوهان پريم جو ٻج پوکيو
احسانمنديءَ جو ڦل پايو ٿا،

وهان جو ڀوجن گهر آهي ۽ ساڳئي وقت آرام جي جڳهہ
چو تہ

ان وٽ پنهنجي بک کٽي وڃو ٿا ۽ شانتي پائڻ جي
سان ان جي تلاش ڪريو ٿا

ين اوهان جو دوست اوهان جي سامهون پنهنجي دل
رکي ٿو تہ توهان پنهنجي من جي ”نہ“ کي ظاهر
۾ نہ هچڪو ۽ نہ وري ”ها“ ڪرڻ ۾ ڊڃو جڏهين
پ ٿئي تڏهين بہ اوهان جو من هن جي دل جو آواز
بند نٿو ڪري، ڇو تہ دوستيءَ ۾ اڪرن جي مدد کان
سمورا ويچار، سموريون ڪامنائون ۽ سموريون
شون اڻ مئي آنند سان اتپن ٿين ٿيون ۽ آنند ڏين

ڪجھہ ليہ جو آنند ۽ موج وٺائي سگھي ٿو پر هو ان سرن جي ليہ موج کي پڪڙي سگھڻ لاءِ ڪن ڏيئي نٿو سگھي ۽ نہ وري آواز ڏيئي ٿو سگھي جو ان کي موٽ ۾ ڪير ڳائي سگھي.

حسابن ۾ تمام هوشيار اوهان سان تور ۽ ماپ جي بنياد بابت ڪجھہ ڳالهائي سگھي ٿو پر هو توهان کي اتي وٺي وڃي ڪونہ سگھندو، ڇو تہ

هڪ انسان جي درشن شڪتي ٻئي انسان کي ڪنپ ڏيئي نہ سگھندي ۽ جيئن ايشور جي درشنيءَ ۾ اوهان سڀ الڳ الڳ بينا آهيو، ان ريت اوهان مان هر هڪ کي پنهنجي ايشور جي گيان بابت ۽ ان جي سمجھڻ ۾ اڪيلو هي رهڻ گھرجي.

ت ڇا اھڙي شيءِ آھي جنھن جي اوھان پنھنجو
ن ڪاٽڻ ۽ وڃائڻ لاءِ تلاش ڪريو بلڪ سدائين وقت جو
ڏو وٺڻ لاءِ اوھان ان جي تلاش ڪريو

ته

جو ڪم اوھان جي گھرج پوري ڪرڻ آھي ۽ نه اوھان
ن ڪوت کي ڀرڻ لاءِ ۽

ستيءَ جي ميناج ۾ کل ۽ خوشيءَ جو ڇڇٽو ھجي ،

ته

ڍين ننڍين شين جي ماڪ جي بوندن ۾ ھرديه پنھنجي
يات ڏسي ٿو ۽ تازو توانو ٿي اٿي ٿو.

تيون.

جڏهين اوهان پنهنجي دوست کان الڳ ٿيو ته دک نه ڪريو،

ڇو ته اوهان ان ۾ جنهن شئي کي سڀ کان وڌيڪ پيار ڪريو ٿا، اهوئي سندس غير حاظريءَ ۾ وڌيڪ ظاهر ٿي سگهي ٿو جهڙيءَ طرح هڪ جبل تي چڙهندڙ کي ميدانن مان جبل وڌيڪ صاف ۽ سندر ڏسڻ ۾ ايندو آهي.

پنهنجائپ کي وڌيڪ ۽ وڌيڪ گهرو ڪرڻ کان سواءِ اوهان جي دوستيءَ ۾ ٻيو ڪو به مطلب ٿيڻ نه گهرجي

ڇو ته

جو پريم پنهنجي راز جي گهونگهٽ کولڻ کان سواءِ ڪجهه وڌيڪ کوج ڪري ٿو، اهو پريم ناهي پر هڪ ڄار آهي جنهن ۾ نڪمي ۽ بيڪار وستو کان سواءِ ٻيو ڪجهه نٿو ڦاسي،

اوهان جي سڀ کان وڌيڪ پياري ۾ پياري شيءَ اوهان جي دوست لاءِ ٿيڻ گهرجي،

جنهن اوهان کي جيون جي سمنڊ ۾ مصيبتن ۾ ساٿ ڏنو آهي، انکي پنهنجي ترقيءَ ۽ سک جي وقت گڏ رکو،

ڇو ته

سمجهي نٿا سگهن، ۽ ڪي انسان اهڙا آهن جن کي
ــ ۾ سچ آهي پر هو زبان سان چئي نٿا سگهن.

ي ئي انسانن جي هرديه ۾ آتما موج جي راڳ ۾
ي ڪري ٿي.

ين اوهان پنهنجي دوست کي سڙڪ تي يا بزار ۾
نڌهين اوهان جي ڀاونا اوهان جي چپن کي چوري ۽
ي کي هلائي.

ن جي واٽيءَ جي واٽي سندس ڪنن جي ڪنن ۾
ي ٿئي، ڇو ته

س آتما اوهان جي هرديه جي سچ کي سنڀالي رکندي،
زيءَ طرح شراب جي پيالي سامهون نه هجڻ ڪري،
جي رنگ جي ياد نٿي رهي پر ان جي سواد جي ياد
ي ٿي.

20 -بحث مباحث

تڏهين هڪ ودوان چيو تہ اسان کي بحث مباحث بابت ڪجھہ ٻڌايو ۽ هن جواب ڏنو تہ

جڏهين توهان ۾ توهان جي ويچارن ۾ شانتي نٿي رهي تڏهين اوهان بحث مباحث ڪريو ٿا

جڏهين اوهان پنهنجي هرديہ جي ايڪانت جي نواس ۾ وڌيڪ رهي نٿا سگهو تڏهن پنهنجو واسو چپن تي آڻيو ٿا ۽ واڻي ڦير گهيڙ ۽ وقت ڪاٽڻ جو وسيلو آهي ۽

اوهان جي گهڻين چرچائن ۾ ويچارن جو ڪچو منبر ڪديو وڃي ٿو چو تہ

ويچار آڪاش جو پکي آهي جو شبدن جي پڃري ۾ پنهنجا کنپ بيشڪ ڦڙڪائي ٿو پر اڏامي نٿو سگهي.

اوهان مان ڪيترا ايڪانت کان ٻجي ڳالهائيندڙن جي کوج ڪن ٿا، چو تہ

ايڪانت انهن جي اکين سامهون سندن ننگو روپ ظاهر ڪري ٿي ۽ هو ان کان بچڻ چاهن ٿا، ۽ ڪي انسان ڳالهائيندي، اڻ ڄاڻ ۾ ڪو سچ چئي وهن ٿا، جنهنکي هو

ي بہ اھو ڪير محسوس نٿو ڪري تہ اھو پريم جنھن
ڪا حد (سيما) نہ آهي ان جي موجودگيءَ جي وچ ۾
ي نہ تہ ھڪ پريم پاونا ڪان ٻئي پريم پاونا ڏانھن
ھڪ پريم ليلا ڪان ٻئي پريم ليلا ڏانھن وڌي ٿو.

ريم وانگر وقت بہ اڻ مٽو ۽ اچل نہ آهي ؟

ن جي اوھان وقت کي پنھنجي ويچار ۾ مندن ۾
چاھيو ٿا تہ ھر ھڪ مند کي ٻين سڀني مندن کي
و ڪرڻ ڏيو ۽ اڄ جي يادگيريءَ دواران گذريل جو ۽
دواران آئينده جو سنڪار ڪرڻ ڏيو.

21 - وقت

ايتري ۾ هڪ نڪشتر وديا جي ڄاڻوءَ پڇيو مالڪ، وقت جي بابت ڪجھ ٻڌايو ۽ هن جواب ڏنو

توهان ان وقت جي ماپ ڪرڻ چاهيو ٿا جنهن ڪي نہ ماپ آهي ۽ نہ ماپي سگھجي ٿو،

وقت ۽ مندن جي انوسار اوهان پنهنجي وهنوار ۽ آتما کي بہ نهڪائڻ چاهيو ٿا،

وقت کي اوهان هڪ نهر بڻائڻ چاهيو ٿا جنهن جي ڪناري تي ويهي اوهان ان جي وهڪري کي ڏسڻ چاهيو ٿا

ليڪن اوهان جي اندر جو واسي اوهان جي جيون جي وقت جي گھٽتائي کي ڄاڻي ٿو تہ گذريل ڪلھ اڄ جي يادگيري آهي ۽ ايندڙ سڀاڻي اڄ جو سپنو آهي ۽ اهو جو اوهان جي هرديہ ۾ رهي ٿو ۽ ويچار ڪري ٿو هاڻي بہ ان پهرينءَ گھڙيءَ جي دائري ۾ نواس ڪري ٿو جنهن گھڙيءَ آڪاش ۾ تارن کي پکيڙيو آهي-
توهان ۾ اهڙو ڪير آهي جيڪو اهو سمجھي نٿو تہ سندس پريم ڪرڻ جي شڪتي اڻ مئي(اسيم) آهي ۽ تنهن

ر پلي گھمي پر تنهن هوندي بہ شل سرن درياھ نہ
ي.

هين اوهان پنهنجو پاڻ کي دان ڪرڻ لاءِ ڪنن محنت
ريو ٿا، تڏهين اوهان سنا آهيو.

هين بہ اوهان برا نہ آهيو جڏهين پنهنجي لاپ لاءِ
حنت ڪريو ٿا، ڇوتہ

ڏهين اوهان لاپ لاءِ ڪنن محنت ڪريو ٿا تڏهين توهان
رف هڪ پاڙ آهيو جا پرٿويءَ کي ڇهتي سندس ٿڃ
ئي ٿي، پڪ آهي تہ ڦل پاڙ کي ڪونہ چوندا تہ ”تون بہ
ان وانگر ٿيءُ پورو پڪل ۽ ٻين کي پنهنجو سڀ ڪجهہ
يڻ لاءِ سدائين تيار“ ڇوتہ

ل جي ضرورت آهي ڏيڻ ۽ پاڙ جي ضرورت آهي وٺڻ.

هان سنا آهيو جڏهين اوهان ڳالهائڻ ٻولهائڻ ۾ سدائين
بردار آهيو پر

ڏهين بہ اوهان برا نہ آهيو جڏهين اوهان سنل آهيو ۽
هان جي زبان بي‌مطلب آلاپ ڪري ٿي ۽

ي مطلب آلاپ بہ ڪمزور زبان کي مظبوط بڻائي سگهن
.

هان سنا آهيو جڏهين اوهان پنهنجي منزل مقصود ڏانهن

22 - ڀلائي برائي

شهرجي هڪ بزرگ پڇيو،

اسان کي ڀلائيءَ ۽ برائيءَ بابت ٻڌايو ۽ هن جواب ڏ

اوهان ۾ جا ڀلائي آهي ان بابت ته مان چئي سگهان
پر برائيءَ جي بابت ڪجهه نه،

برائي آهي ڇا؟ بک ۽ اڃ کان ستايل ڀلائي ئي ته برا
آهي

جڏهين ڀلائيءَ کي بک لڳي ٿي تڏهين اونداهي گف
۾ به هوءَ پنهنجو کاڌو ڳولهي ٿي ۽ جڏهين کيس اڃ ل
ٿي تڏهين گندو پاڻي به پي وڃي ٿي.

جڏهين اوهان سروپ سان ملي هڪ ٿيو ٿا تڏهين اوه
سنا آهيو، پر

جڏهين اوهان سروپ سان ملي هڪ نٿا ٿيو تڏهين
اوهان برا نه آهيو ڇو ته وراهيل گهر چورن لاءِ خوشي نه
وراهيل گهر ئي آهي

۽ هڪ بنا ونجهه ٻيڙي خطرناڪ ٻيٽن ۾ بنا مقصد اڏ م

ي جنهن شخص جون اڇائون وڏيڪ ۽ پربل آهن، ان
اڻ کان گهٽ ۽ ڪمزور اڇائن واري کي ائين چوڻ نہ
ڇي تہ” توهان سست ۽ رڪجي هلڻ وارا ڇو آهيو“
ہ ڪير بہ سچ پچ نيڪ انسان اگهاڙي کان اِهو نٿو
ن تہ ” تنهنجا ڪپڙا ڪٿي آهن“ ۽

نهن بناگهر بار واري کان پڇي ٿو تہ ” توهان جي
ار کي ڇا ٿيو.“

مظبوط اِرادي ۽ همٿ سان اڳتي پيروڊايو ٿا ۽

تڏهين بہ اوهان برا نہ آهيو جڏهين اوهان ان ط
لنگڙائي لنگڙائي هلو ٿا.

لنگڙائي هلندڙ انسان بہ پنتي کونہ موٽندا ليڪن
مظبوط ۽ ڦڙت آهن تن کي گهرجي تہ اِها پاڻ تي ڪ
سمجهي، ڪڏهن لنگڙي کي سامهون ڏسي پاڻ بہ لنگڙ
هلڻ شروع نہ ڪن. توهان اڻ ڳٽئي طريقي طور سنا آه
پر جي اوهان سنا نہ آهيو تہ برا بہ ڪونہ آهيو، ص
اوارا ۽ آلسي آهيو.

افسوس! هرڻ ڪميءَ يا ڪچئي کي پنهنجي ڦڙتا
سيکاري نٿو سگهي. وراٿ سروپ جي پاڻڊ جي اڇا
توهان جي پلائي لکيل آهي، پر اهڙي قسم جي اڇا
هڪ پراڻي ماٿر ۾ آهي.
ليڪن اوهان مان ڪن ۾ اِها اڇا ايتري تہ ڀرپور آهي
پهاڙن جو ڳجهو سنديش ۽ گهاٽن گهاٽن بنن جي م
هوا پاڻ سان ڪٽي زور شور سان سمنڊ ڏانهن ڊوڙندا وڃ
ٿا، ۽ ٻين ڪن ۾ اِها اڇا هڪ هوا جي جهوتي وانگر آه
جا سمنڊ جي ڪناري تي پهچڻ ڪان اڳ ذڪا ٿ
ڪائيندي گهمندي ڦرندي رستي تي ئي، ختم ٿي وڃ

ٿي

سانن سان ملڻ لاءِ مٿي چڙهو ٿا جي بہ ان گهڙيءَ
کن ٿا ۽ جن سان اوهان بنا پراٿنا ڪرڻ ملي نٿا

ڪري اوهان جو ان اڻ ڏٺل مندر ۾ داخلا، پرم
مڏر ميلاپ کان سواءِ ٻيو ڪجهہ نہ آهي- ڇو تہ

ڪجهہ بيک مڱڻ جي خيال کان ۽ بنا ڪنهن
قصد جي اوهان مندر ۾ وڃو ٿا تہ اوهان کي ڪجهہ
ملندو ۽ جي اوهان ڏين ۽ داس ٻڻڻ جي اڇا کان
وڃو ٿا تڏهين بہ اوهان جو اُڌار ڪونہ ٿو ٿئي، ۽
جي ٻئي جي ڀلي لاءِ بہ ڪجهہ گهرڻ وڃو ٿا تڏهين
ان جي شنوائي نہ ليکبي- اوهان لاءِ تہ ايترو ڪافي
تہ بنا ڪنهن بہ اُديش جي مندر ۾ وڃو-

سان پرارٿنا ڪرڻ مان اوهان کي سيکاري نٿو سگهان

اوهان جي شبدن کي تيسين نٿو ٻڌي جيسين ايشور
وهان جي ڇپن دواران نٿو ٻولي-

وهان کي سمنڊن پهاڙن ۽ ٻنن جي بہ پرارٿنا نٿو
ري سگهان،

اوهان جو پهاڙن، جهنگلن ۽ سمنڊن مان پيدا ٿيا
پنهنجي هرديہ ۾ انهن جي پراٿنا پائي سگهو

23 - پراٿنا

تڏهين هڪ پوڄاريءَ چيو تہ اسان کي پرارٿنا بابت ٻڌايو،
۽ هن جواب ڏنو

توهان پنهنجي ڏک ۽ گهرج جي ڏينهن ۾ پراٿنا ڪريو ٿا، پر جيڪڏهين اوهان پنهنجي خوشي موج ۽ سک سلامتيءَ جي ڏينهن ۾ بہ پراٿنا ڪريو تہ ڪيترو نہ سهڻو ٿئي.

ڇو تہ پراٿنا آهي ڇا؟

صرف سروپ جو چداڪاش ۾ وڪاس ٿئي تہ ۽

جيڪڏهين پنهنجي انڌڪار کي آڪاش ۾ ٻولهڻ ۾ توهان جي آنند جو ڪارڻ آهي تہ توهان جي هرديہ جي پرڀ ڦٽيءَ کي ٻولهڻ ۾ بہ اوهان جي خوشيءَ جو ڪارڻ آهي، ۽ جڏهين اوهان جي آتما توهان کي پراٿنا ڪرڻ لاءِ پڪاري، ان وقت جي اوهان روئڻ بنا نٿا رهي سگهو تہ اوهان جي روئندي بہ هوءَ اوهانکي اتساهت ڪندي رهي جيستائين ڪِ اوهان کلندي نہ اچو

جڏهين اوهان پراٿنا ڪريو ٿا تڏهين توهان وايو منڊل ۾

24 - موج بهار

ين هڪ ويراڳيءَ جو شهر ۾ سال ۾ صرف هڪ دفعو
و هو اُهو اڳتي وڌيو ۽ پڇيائين ، سائين اسان کي
بهار بابت ٻڌايو-

بهار هڪ مکتيءَ پريو راڳ آهي

ا مکتي نہ آهي

توهان جي ڪامنائن جو ڦلجڻ آهي ليڪن اهو انهن
ل نہ آهي

هڪ اونهائي آهي جا متي چڙهڻ لاءِ پڪاري ٿي

ن اها خود نہ گهري آهي ۽ نہ اوچي آهي

هڪ پجري ۾ بند ٿيل لاءِ اڏامڻ آهي ليڪن اهو
ري جي حد نہ آهي-

سچ پچ موج بهار مکتيءَ پريو راڳ آهي مان
يان تو تہ توهان پرپور هرديہ سان ڳايو، ليڪن اهو
چاهيان تہ ڳائڻ ۾ هرديہ کي وڃائي وهو.

ان مان ڪيترا نوجوان موج بهار جي ان نموني ڳولها
دو ڦرندا آهن، جڻ تہ اها ئي سڀ ڪجھ آهي ۽ ان

ٿا،

پر جي اوھان رات جي شانتيءَ ۾ ڪيس ٻڌندا تہ ايڪانت ۾ هيءُ چوندو ٻڌندا ”هي اسان جا ايشور، اسان جي ئي ڪنين وارا سروپ اسان ۾ هيءَ تنهن جي ئي اڇا آهي جيڪا اڇا ڪري ٿي.“

اسان ۾ هيءُ تنهنجي ئي ڪامنا آهي جا ڪامنا ڪري ٿي

اسان ۾ هيءَ تنهن جو ئي اتساھ آهي جو اسان جي راتين کي، جي در حقيقت تنهن جون ئي آهن ڏينهن ڪري ٿو، جي بہ تنهن جا آهن ”اسين توکان ڪنهن بہ شيءَ جي گهر ڪري نٿا سگهون ڇوتہ تون اسان جي گهرجن کي سندن پيدا ٿيڻ کان اڳ هي ڄاڻين ٿو، تون ئي اسان جي ضرورت آهين ۽ اسان کي تون پنهنجو پاڻ وڌ ۾ وڌ ڏيئي ڪري تون اسان کي سڀ ڪجھ ڏين ٿو“

لهاڪرڻ ۾ ياد ڪرڻ جي ڌپ ڪان اهي ساري خوشي کي
نجلي ڏيئي ڇڏين ٿا تہ ڪٿي اهي آتما کي وساري
وهن يا ان جي برخلاف ڪو ڪم نہ ڪري وهن.

يڪن انهن جي تياڳ ۾ بہ انهن جي خوشي آهي
عڙيءَ طرح انهن کي بہ خزانو هٿ اچي ٿو جيتو ٽيڪ
ي ڏڪندڙن هٿن سان پاڙن جي ڳولها ۾ کوٽائي ڪن
.

يڪن مون کي ٻڌايو اهڙو ڪير آهي جيڪو آتما لاءِ
ناهہ ڪري سگهي ؟

ڇا ڪويل رات جي ايڪانت ۾ چڪور آڪاش ۾ تارن جي
ندل لاءِ گناهہ ڪري سگهي ٿو؟
ڇا اوهان جي روشني ۾ دونهون هوا کي ڳورو ڪري سگهن
ا ؟

ڇا اوهان ائين سمجهو ٿا تہ آتما هڪ بيٺل پاڻيءَ جو
ڍبو آهي جنهن کي اوهان لڪڙيءَ سان کوٽي سگهو ٿا

موج مستيءَ کي نہ مڃيندي اوهان پنهنجي وجود جي
ايڪانت گهڙين ۾ پاڻ لاءِ واسنا کي ڪنو ڪريو ٿا ڪير
ٿو ڄاڻي تہ جنهنکي اڄ ڇڏيو ويو آهي يا تياڳ ڪيو
ويو آهي، ان جو سڀاڻي انتظار ڪرڻو پوي.

تي ئي سندن ساراهه يا گلا ٿئي ٿي.

مان انهن جي نه گلا ڪندس نه ساراهه مان انهن ڪي موج بهار جي ٻولها ڪرڻ ڏيندس، ڇو ته

انهن کي موج بهار پراپت (حاصل) ٿيندي پر اها اڪيلي نه،

ان جون ست پينر آهن ۽ انهن مان ننڍي ۾ ننڍي موج بهار کان به وڌيڪ سندر آهي.

ڇا اوهان ان آدميءَ بابت ڪڏهين نه ٻڌو آهي جو پاڙن جي کوج ۾ ڌرتي کوٽي رهيو هو ۽ کيس ملي ويو هو خزانو؟ ۽ توهان مان ڪيترا وڏا ۽ ٻڍا موج بهار کي ان نموني ۾ ياد ڪري پڇتائين ٿا ته انهن نشي ۾ غلطيون ڪيون آهن.

ليڪن پڇتائڻ من تي بادلن جو گهيڙو ڪري اڇڻ آهي ۽ نه ڪِ پوتر ڪرڻ جو وسيلو آهي
انهن کي موج مستي احسانمنديءَ سان ياد ڪرڻ گهرجي جهڙيءَ ريت هو اونهاري جي فصلن کي ياد ڪن ٿا، پر جيڪڏهين هو پڇتائڻ ۾ سک پائن ٿا ته انهن کي ضرور اهو سک وٺڻ گهرجي ۽ اوهان مان ڪيترا اهڙا به آهن جي نه ته موج بهار جي ٻولها ڪرڻ لاءِ نوجوان آهن ۽ نه ته ان جي پڇتاءُ ڪرڻ لاءِ ٻڍا آهن

25 - سندرتا(سونهن)

هڪ شاعر پڇيو تہ اسان کي سندرتا بابت ٻڌايو ۽ هن جواب ڏنو

اوهان سندرتا کي ڪٿي ڳولهيندا ۽ ان کي ڪيئن پائيندا جيستائين اها خود اوهان جو رستو ۽ اوهان جي رستي تي مسافر نہ بڻجي

اوهان ان جو بيان ڪيئن ڪندا ، جيسين تائين اها خود اوهان جي واڻيءَ کي ٻولڻ واري نہ بڻي، دکي چون ٿا سندرتاديالو ۽ ڪوملُ آهي. نوجوان ماتا وانگر پنهنجي مرجهايل شرميلي شان سان هوءَ اسان جي وچہ گهمي ٿي، ڪامي چون ٿا ” سندرتا شڪتي وان آهي ۽ ان کان ڊڄڻ گهرجي، اها طوفان وانگر اسان جي هيٺان پرٿوي ۽ مٿان آسمان کي ڌوڏي ڇڏي ٿي“

ٿڪل ۽ پريشان چون ٿا ”سندرتا ڪومل سس پس جي پيدائش آهي ۽ هوءَ اسان جي آتما ۾ وسي ٿي اونده جي ڊپ کان ڏڪندڙ جهڪي روشنيءَ وانگر سندس واڻي اسان جي ايڪانت کي روح بخشي ٿي“ پر بي چئن شخص چون ٿا” اسان ان کي پهاڙن تي گجندو ڏنو آهي ۽ سندس

اوھان جو شرير بہ پنھنجي موجودگي ۽ ضرورتون سمجھي ٿو ۽ ھو پاڻ کي دوکو نٿو ڏيئي سگھي.

اوھان جو شرير اوھان جي آتما جي ستار آھي ۽ اھو

اوھان جي ھٿن ۾ چڏيل آھي تہ اوھان ان مان مڌر سر کڍو يا بي سرا آواز کڍو.

ھاڻ پنھنجو پاڻ کان سوال پڇو تہ موج مستيءَ ۾ جو پلو آھي يا پلو نہ آھي ان کي ڪيئن الڳ ڪندا ۽ پنھنجي ٻنين ۽ باغن ۾ وڃو تہ اوھان ڏسندا تہ ماکيءَ جي مک لاءِ موج مستي گلن تان ماکي گڏ ڪرڻ ۾ آھي

گلن جي موج مستي بہ ماکيءَ جي مک کي ماکي دان ڪرڻ ۾ آھي ڇو تہ،

ماکيءَ جي مک لاءِ گل ئي زندگي ۽ جيوت جو سھارو ۽ چشمو آھي ۽

گل لاءِ ماکي جي مک پريم جو سنديش پھچائيندڙ آھي

ماکيءَ مک ۽ گل ٻنھي لاءِ موج مستي وٺڻ ۽ ڏيڻ ضرورت ۽ پرم آنند آھي

اي آرفاليز واسيو پنھنجي موج مستيءَ ۾ گل ۽ ماکيءَ مک وانگر بڻجو.

ڪ هڪ روشن هرديه ۽ منتر مست چت. اِها نہ تہ اُها
ورتي آهي جنهن کي اوهان ڏسي سگهو ۽ نہ اهو ڳانو
هي جنهن کي اوهان ٻڌي سگهو

ر اها اهڙي مورتي آهي جنهن کي اوهان ڏسي سگهو ٿا
جڏهين اوهان پنهنجون اکيون بند ڪريو ۽ اهڙو راڳ
آهي جنهنکي اوهان ٻڌي سگهو ٿا، پر جڏهين اوهان
پنهنجا ڪن بند ڪريو. هوءَ نہ تہ ڪتريل ڇوڏي جي
رس آهي ۽ نہ ننهن يا چنبي سان ڳڏيل ڪنپ

لڪ هوءَ سدا سر سبز رهندڙ ڪتيا ۽ سدائين ديو ديوتائن
جي ميڙ ۾ اڏامندڙ وستو آهي.

ي آرفاليز واسيو ، سندرتا زندگي آهي.

جڏهين ڪِ زندگي پنهنجي پوتر مک جو گهونگهٽ
هٽائي ٿي، پر اوهان زندگي آهيو ۽ اوهان گهونگهٽ
آهيو، سندرتا آرسيءَ ۾ پنهنجو پاڻ کي ڏسندڙ امرتا
آهي-

ليڪن اوهان ئي امرتا آهيو ۽ اوهان ئي اها آرسي آهيو.

گجگوڙ سان گڏ جا نورن جي پيرن جو آواز، پکين جي ڪنين جو ڦڙ ڦڙ ڪو ۽ شينهن جي گجگوڙ ٻڌي آهي. شهر ۾ رات جا پهريدار چون ٿا ”پريات سان گڏ سندرتا اوير ڪان اپرندي“

ٻپهرين ۾ مزدور ۽ راهگير چون ٿا ” اسان ان کي سنجها جي درين ڪان پرتويءَ تي ليٽا پائيندي ڏٺو آهي.“

ٿڌ جي وقت برف ۾ گهيڙيل چون ٿا ” هوءَ بهار جي مند سان جبلن جي چوٽين تي نچندي، ٽپندي، ڪڏندي ايندي“

اونهاري جي مند ۾ لابارو وجهندڙ چون ٿا، ”اسان ان کي سرءُ ۾ پنن چٽڻ سان گڏ نچندو ڏٺو آهي ۽ سندس وارن تي برف جا ذرا پکڙيل ڏٺا آهن،

اهي سڀ ڳالهيون اوهان سندرتا جي باري ۾ چيون آهن

پر حقيقت ۾ اُهي سڀ ڳالهيون اوهان سندرتا بابت نہ، پر پنهنجون پوريون نہ ٿيندڙ خواهش ۽ امنگن بابت چيون آهن ۽ سندرتا خواهش يا گهرج نہ آهي پر پرم آنند ڏيندڙ خوشي آهي.

اِها نہ تہ رڃ ۾ اڃ پوري ڪرڻ وانگر ڪليل وات آهي ۽ نہ گهرج ۾ خالي هٿ ٻيڪ مڱڻ لاءِ وڌيل آهي

۽ اس ان جي شرير ۾ سوراخ ڪونہ ڪنديون جو
نجو وهنوار (هلت چلت) نيتي شاشتر مطابق بيان
ري ٿو، اهو پنهنجي ٻائيندڙ پکيءَ کي پڃري ۾
د ڪري ٿو،

اد سنگيت، شيشن ۽ ٻنڌنن ۾ نٿو اچي. اهو جنهن لاءِ
جا هڪ ڪلندڙ ۽ بند ٿيندڙ دري آهي، پنهنجي آتما
ي يون ۾ گهڙيو ئي ڪونہ آهي، جنهن جون دريون پره
يءَ کان پره ڦٽيءَ تائين(انئي پره)آهن اوهان جو
ز مره جو جيون اوهان جو مندر ۽ اوهان جو ڌرم آهي.

ڏهن جڏهن اوهان ان ۾ وڃو تہ پنهنجو سڀ ڪجهہ
ڻ سان کڻي وڃو.

ٽي وڃو، هر، کهاڙي، هٿوڙي ۽ بنسري. اهي سڀ شيون
ن کي اوهان پنهنجي ضرورت ۽ خوشيءَ لاءِ ناهيو آهي
وتہ،

ان اوستا ۾ توهان پنهنجي ڪاميابيءَ کان مٿي نٿا
ي سگهو ۽ نہ وري پنهنجي ناڪاميابيءَ کان هيٺ
ري سگهو ٿا، ۽

هنجو پاڻ سان گڏ سيني آدمين کي وٺي وڃو چو تہ
جا ۾ اوهان انهن انسانن جي آشائن کان مٿي اڏامي
ا سگهو ۽ نہ انهن جي نا اميدن کان وڌيڪ نراش ٿي

26 - ڌرم

ھڪ ٻڍي پوڄاريءَ پڇيو اسان کي ڌرم بابت ڪجھ ٻڌايو ۽ ھن جواب ڏنو

ڇا مان اڄ جيڪي ڪجھ اڳير چيو آھي سو ڌرم کان سواءِ ٻين وشين تي چيو اٿم-

ڇا ڪرم ۽ چنتن ۽ اھو جو نہ ڪرم آھي ۽ نہ چنتن بلڪ ھرديہ ۾ سدائين انھيءَ وقت بہ جڏھين ھٿ پٿر ڪٽي رھيا آھن يا چرخو چوري رھيا آھن پيدا ٿيندڙ اچرج ۽ چمتڪار ڌرم نہ آھي ؟

ڪير پنھنجي ڌرم کي ڪرم کان ۽ وشواس کي ڌنڌي کان الڳ ڪري سگھي ٿو-

ڪير پنھنجي گھڙين کي ائين چوندو الڳ ڪري سگھي ٿو تہ ” ھيءَ پرماتما لاءِ ۽ ھيءَ منھنجي لاءِ ، ھيءَ منھنجي آتما لاءِ ۽ ھيءَ ٻيو منھنجي شرير لاءِ. توھان جون سموريون گھڙيون ، سروپ کان سروپ تائين، آسمان ۾ اڏامندڙ ڪنب آھن-

جو نيتي مرياداُ کي سڀ کان وڌيڪ اتم ڪپڙا سمجھي پھري ٿو، ان کي اگھاڙو گھمڻ اتم آھي-

27 - موت

ھين المترا چيو، اسان ھاڻ موت بابت پڇون ٿا ۽ ھن
و-

ھان موت جو راز ڄاڻڻ چاھيو ٿا

ڪن توھان جيون جي اونھائيءَ ۾ ڳولھڻ کان سواءِ ڪيئن
يئن ڳولھي سگھندا

و الو جنھنجون اکيون صرف رات جي اونداھيءَ ۾ ڪم
ن تيون ۽ ڏينھن جي روشنيءَ ۾ انڌيون آھن، اھي
ڪاش جي راز جو پڙدو ھٽائي نٿيون سگھن.

ستو ۾ جي اوھان مرتيوءَ جي آتماڪي ڏسڻ چاھيو ٿا تہ
يون جي ڪايا جي سامھون پنھنجي ھرديہ کي کولي
و ڇوتہ

يون ۽ موت ھڪ آھن جيئن ندي ۽ سمنڊ ھڪ آھن.

ھان جي آشائن ۽ اميدن جي گھرائيءَ ۾ اوھان جي
يءَ پر (پرلوڪ) جو گيان لڪيل آھي ۽ برف ۾ دبيل ٻج
نگر اوھان جو ھرديہ بسنت بھار جو سپنو ڏسي ٿو
پنن تي وشواس ڪريو ڇو تہ انھن ۾ امرتا جو دروازو
ڪيل آھي

سگهو ٿا ۔

جي اوهان ايشور کي ڄاڻڻ چاهيو ٿا تہ ڳجهارتن سلجهائيندڙ وارا نہ بڻجو.

بلڪ پنهنجي چئني طرفن نگاهون ڪريو تہ اوهان هن کي پنهنجي ٻارن سان راند ڪندو ڏسندا ۔

آڪاش ۾ نگاهہ ڪريو تہ ان کي بادلن ۾ گهمندو بجليءَ جي چمڪي ۽ برسات جي ڌارا ۾ ڪرندو ڏسندا

توهان ان کي گلن ۾ مشڪندو ۽ وري مٿي اٿندي ۽ وڻن ۾ پنهنجي هٿن کي لوڏيندو ڏسندا

28 - موڪلاڻي

ڻ سنجها تي چڪي هئي ۽ برهم وادني المترا چيو ڏن
ب آهي هيءُ اڄوڪو ڏينهن ، هيءُ آستان ۽ توهان
ب آتما جنهن امرت واڻي ٻڌائي آهي ۽ هن چيو
! اهو مان هوس جنهن ڳالهايو؟

مان ٻه هڪ ٻڌندڙ نه هوس ؟ ۽ پوءِ هن مندر مان هيٺ
ڻ شروع ڪيو ۽ سڀ ماڻهو هن جي پٺيان هلڻ لڳا هو
هنجي جهاز تي پهتو ۽ ان جي ڊيڪ(ڇت) تي وڃي
ٺو ۽ ماڻهن ڏانهن منهن ڪري وري هو زور سان چوڻ لڳو

ر فاليز واسيو، هوا مون کي اوهان کان موڪلائڻ لاءِ چوي

ي۔

ن وڃڻ لاءِ هوا کان گهٽ اتاولو آهيان پر مون کي آخر
جٽو هي آهي

سان گهمندڙ، سدا تمام ايڪانت جو رستو ڳولهيندڙ اتان
يو ڏينهن شروع ڪون تا ڪريون جتي اسان هڪ ڏينهن
ختم ڪيو آهي ۽ سج جو ايرڻ اسان کي اتي نٿو
ئي(ڏسي) جتي سج جي لهڻ اسان کي ڇڏيو هو-
ڏهين ڪِ پرٿوي ٻه آرام ڪري ٿي اسان ياترا ڪريون
. اسان ان مظبوط ٻوٽي جا ٻج آهيون جڏهن پچي تيار

اوهان جو موت کان ڊپ ان ريڊار وانگر آهي جو هڪ راجا جي اڳيان هوندي ڪنبي رهيو هجي ۽ جو ڪيس عزت سان هٿ ملائڻ وارو آهي.

ڇا ريڊار ڪنبندي به خوش نه آهي ته هو راجا جي طرفان ملندڙ نشان پائيندو

پر تنهن هوندي به ڇا هو پنهنجي ڪنبڻ ڏانهن وڌيڪ ڌيان نٿو ڏئي ڇوته

مرڻ ڇا آهي؟ هوا ۾ اگهاڙو ٿي بيهڻ ۽ اس ۾ رجي سمائجي وڃڻ ۽ ساهه جو بند ٿيڻ ڇا آهي ؟

ساهه کي بي چئن ٻنڌنن کان آزاد ڪرڻ جيئن هو مٿي اٿي پاڻ ڦهلائي هلڪو ٿي ايشور جي ڳولها ڪري

جڏهين اوهان امرتا جي نديءَ جو پاڻي پيئندا تڏهين ئي رڳو اوهان سچ پچ ڳائي سگهندا ۽ جڏهين اوهان پربت جي چوٽيءَ تي پهچندا تڏهن هي واستو ۾ اوهان چڙهڻ شروع ڪندا. پرٿوي جڏهن اوهان جي شرير جي سيني عضون کي پاڻ ۾ سمائي ڇڏيندي تڏهين ئي توهان سچ پچ نچندا

خواهش ۽ پريم سندس گهرجن کي سنتشٽ ڪري سو
بدلجي.

ڪري اهو پڪ ڄاڻو ته مان ان ازحد ايڪانت مان
س ايندس.

کو هيڙو جو سج ايرڻ وقت ٻنين ۾ صرف ماڪ جون
دون ڇڏي ويندو آهي وري اٿندو ۽ ڪنو تي بادل بڻجي
ات جي روپ ۾ هيٺ ڪرندو.
ن کو هيڙي ڪان الڳ نموني جو نه رهيو آهيان رات
ي ايڪانت ۾ مان اوهان جي گهٽين ۾ گهميو آهيان ۽
هنجي آتما توهان جي گهرن ۾ گهڙي آهي اوهان جي
جي دک دک منهنجي دل ۾ هئي ۽ اوهان جو ساهه
هنجي مک ۾ هو ۽ مان اوهان سيني کي سڃاڻندو
س. ها، مان اوهان جي آنند ۽ دک کي ڄاڻندو هوس ۽
ٿان جي ننڊ ۾ اوهان جا سپنا منهنجا سپنا هئا. اڪثر
ري مان اوهان جي وچ ۾ هوس جڻ ته پهاڙن جي وچ ۾
ڍ وانگر. مان اوهان جا جبل ۽ وروڪڙ لاهيون ۽ توهان
ب ويچارن ۽ خواهشين جو اڏامندڙن جهنڊن جو اولڙو
مون ڏٺو. منهنجي شانت ۾ اوهان جي ٻارن جي کل
شي جهرڻا بڻجي ۽ اوهان جي نوجوانن جو تمنائون
ديون بڻجي آيون هيون، ۽
ي جڏهين منهنجي گهرائي ۾ پهتيون هيون تڏهين به

ٿيون ٿا يا اسان جا من پرجي وڃن ٿا تڏهن اسان هواجي حوالي ڪيا وڃون ٿا، ۽
اسان کي پکيڙيو وڃي ٿو
اوهان جي وچ ۾ منهنجا ڏينهن ٽورا هئا ۽ منهنجا ٻوليل شبد اجان ٻه ٽورا . ليڪن جڏهين منهنجي واٽي اوهان جي ڪنن ۾ جهڪي ٿي ويندي، يا منهنجو پريم اوهان جي يادگيرن ۾ ختم ٿي ويندو، تڏهن وري مان ايندس ۽ وڏيڪ پرپور هرديه ۽ آتما جي وڌيڪ ويجهو رهندڙ چپن سان مان ڳالهائيندس. ها - مان لهرن سان گڏ موٽندس ۽ پلي موت مونکي ڍڪي ڇڏي ۽ از حد ايڪانت مونکي ويڙهي ڇڏي پر تڏهين ٻه مان اوهان جي عقل(ٻڌيءَ) جي کوجنا ڪندس ۽ منهنجي کوجنا بيڪار ڪانه ويندي.

جيڪي مون ڪجهه چيو آهي جيڪڏهين اهو سچ آهي ته اهو سچ صاف واٽيءَ ۽ آواز ۾ اوهان جي ويچارن سان وڌ ۾ وڌ پنهنجو پاڻ محسوس ڪرڻ واري شبدن ۾ ظاهر ڪندو
مان هوا سان گڏ وڃي رهيو آهيان ليڪن هيٺ پولار(شونيتا) ۾ نه. جيڪڏهين هيءُ ڏينهن اوهان جي گهرجن ۽ منهنجي پريم جي پورائي نه آهي ته هن کي ڪنهن ايندڙ ڏينهن تائين هڪ اقرار رهڻ ڏيو.
انسان جون گهرجون بدلبيون رهن ٿيون پر سندس پريم ۽

ان کي ٻڌايو ويو آهي ته زنجير هوندي به اوهان ڪمزور
ڙيءَ وانگر ڪمزور آهيو.
چوڻ اڏ سچ برابر آهي
هان مظبوط ڪڙيءَ وانگر مظبوط به آهيو
هان جي خسيس ڪمن سان اوهان جي ماپ ڪرڻ ان
ل آهي جيئن سمنڊ جي شڪتيءَ جي ماپ سندس
جيءَ (ڦيڻ) سان ڪجي.
هان جي ناڪاميابيءَ جي آڌارتي اوهان لاءِ رايو ناهڻ،
دن کي سندن ڦير گهيڙ لاءِ ڏوهه ڏيڻ مثل آهي.
، اوهان هڪ مهان ساگر برابر آهيو
يتوٽيڪ بار سان پريل جهاز اوهان جي ڪناري تي لنگر
ڻ لاءِ آتا آهن ، پر تڏهين به سمنڊ وانگر اوهان
هنجي لهرن کي جلدي ڪوني يا گهرائي نٿا سگهو
، اوهان مندن برابر به آهيو
يتوٽيڪ اوهان پنهنجي سياري ۾ پنهنجي بهار کي
نا مڃيو پرتڏهين به اوهان جي اندر ۾ آرام ڪرڻ وارو
سنت ننڊجي خمار ۾ مشڪي رهيو آهي ۽ اپمان جو انيوُ
حسوس نٿو ڪري،
هو نه سوچيو ته مان اِهو سڀ ڪجهه ان ڪري ٿو چوان ته
وءِ اوهان هڪ ٻئي کي ائين چئو ” هن اسان جي ڏاڍي
اراهه ڪئي، هن اسان ۾ ڀلائي ڏٺي.“

انھن جھرڻن ۽ نندين پنھنجا راڳ بند نہ ڪيا ھئا.
بلڪ خوشيءَ سان وڌيڪ مڌر ۽ تمنائن سان وڌيڪ مھان
بڻجي مون وٽ آيون ھيون اھو ھو اوھان جي اندر جو
ابناسي،
اھو وراٽ پرش جنھن ۾ اوھان سڀ انسان ھڪ (١) جڏي
(cell) ۽ نسن برابر آھيو
اھو جنھنجي مھان ڳاني ۾ اوھان جا سمورا راڳ پُڻ پُڻ
برابر آھن
ان وراٽ پرش ۾ ئي اوھان وراٽ آھيو ان جي درشن ۾
ئي مان اوھان جو درشن ڪيو ۽ اوھان کي پيار ڪيو چوتہ
ايتري ڪيتري دور مفاصلي تي پريم پھچي سگھي ٿو
جو ان وراٽ کيتر ۾ نہ آھي
ڪھڙا سپنا، ڪھڙيون آشائون ۽ ڪھڙيون ڏارنائون ان اڏام
کان بازي ماري سگھن ٿيون ؟
اوھان جي اندر جو وراٽ پرش، وشال وڻ وانگر ميون سان
ڀرپور آھي
ان جي شڪتي اوھان کي پرٿويءَ سان ٻڌي ٿي ان جي
سڳنڌ اوھان کي آڪاش ۾ اُڏامائي ٿي ۽ سندس جٽاو ۾
اوھان امر آھيو.

---

(١) پراڻي وگيان جو ھڪ شبد جنھن سان ملي ڪري پراڻي ماتر جو
شرير ٺھي ٿو.

ڪ ئي پڪ ڪيتريون خوشيون اوھان اڄ ڄاڻائيءَ ۾
ڻي رھيا آھيو.
وھان وٽ ٻيا ڪي آيا آھن جن ڪي توھان پنھنجي شرڌا
ون سونهري آشائون ڏيڻ جي دواران ڏن طاقت ۽ نيڪي
ني آھي
ون توھان ڪي اميدن ڪان بہ گھٽ ڏنو آھي پر تنھن
وندي بہ توھان مون ڏانھن وڏيڪ ادار رھيا آھيو
وھان مون ڪي زندگيءَ بابت گھري اڄ ڏني آھي حقيقت
ر ڪنھن بہ انسان لاءِ ان ڪان وڏيڪ مھان ٻيٽ تي نٽي
سگھي جيڪا سندن سيني اميدن ڪي اڇايل چپ ۽ سندس
سڄي جيون ڪي چشمي ۾ بدلائي ڇڏي ۽
ن ۾ منھنجي عزت ۽ منھن جو انعام سمايل آھي
جڏھين بہ مان چشمي تي پيئڻ اچان تو تہ مان خود
رندہ پاڻيءَ ڪي پياسو ڏسان تو،
جڏھين بہ مان ان ڪي پيئان تو تہ ھو مونکي پيئي تو
وھان مان ڪيترن مونکي ٻيٽ سويڪار ڪرڻ ۾ ايماني ۽
حد ڪان وڏيڪ لچارو سمجھيو آھي مزدوري وٺڻ ۾ مان
بيشڪ حد ايماني رھيو آھيان پر ٻيٽ وٺڻ ۾ نہ،
جڏھين اوھان مون ڪي پاڻ سان گڏ وھاري پوڄن ڪارائڻ
چاھيندا ھئا، مان پھاڙن تي ٻير ڪاڏا ھئا
جڏھين جڏھين اوھان خوشيءَ سان مون ڪي اڇھو ڏيڻ
چاھيندا ھئا، تہ مان مندر جي دالان ۾ سمھيو ھوس پر ڇا

•

مان شبدن ۾ صرف اھو چئي رهيو آهيان جيڪي اوهان پنهنجي ويچارن ۾ خود ڄاڻو ٿا ۽ اِنهن اکرن جو گيان ڇا آهي، شبدن بنا گيان جي پرڇا ئي

اوهان جا ويچار ۽ منهن جي واڻي هڪ سيل مهر ٿيل يادگيريءَ جي لهرن برابر آهن جي اوهان جي گذريل گهڙين ۽ انهن پراچين ڏينهن جو جڏهين پرٿويءَ کي نہ پنهنجو ۽ نہ اسان جو گيان هو، ۽ انهن راتين جو، جڏهين اٿل پٿل ۾ پرٿوي پيدا ٿي هئي، ليکو رکي ٿي،

گياني پرش اوهان کي پنهنجي گيان مان ڪجهہ ڏيڻ آيا آهن، مان اوهان جي گيان سان ڪجهہ وٺڻ آيو هوس ۽ ڏسو مان اهو پاتو آهي جو گيان کان وڏيڪ آهي، اهو آهي اوهان جي اندر ۾ آتم جيون کي سدا وڏيڪ گڏ ڪندڙ "چيتن جيوتي"

جڏهين ڪِ اوهان ان جي وستار تي ڌيان نہ ڏيئي پنهنجي ناس ٿيندڙ ڏينهن لاءِ شوڪ ڪري رهيا اهيو

شريرن ۾ جيون جي کوج ڪندڙ جيون، قبر کان ڊڄي ٿو، هتي قبرون آهن ئي ڪونہ،

هي پهاڙ ۽ هي ميدان هڪ ڏولي ۽ ڏاڪڻ آهن جڏهين اوهان ان کيت مان لنگهو جتي اوهان جا وڏا پوريا ويا آهن تہ اتي ڌيان ڏيو، تہ توهان ڏسندا تہ اتي توهان ۽ توهان جا ٻار هٿ هٿ ۾ ڏيئي نچي رهيا آهن.

اي عجيب انسان، اوچي جبلن جا پريمي، تون انهن
چاين ۾ ڇو ٿو رهين، جتي گرڙ پنهنجو آکيڙو ناهيندا
هن.''

' تون ان جي کوج ڇو ٿو ڪرين جنهن کي پائي نٿو
گهجي''

' کهڙن طوفانن کي تون پنهنجي جار ۾ ڦاسائڻ چاهين
ٿو.''

کهڙي هوا ۾ اڏامندڙ پکين جو تون آڪاش ۾ شڪار ڪرڻ
چاهين ٿو''

اچ ۽ اسان سان گڏجي هڪ ٿي وڃ.
هيٺ لهه ۽ اسان جي روٽين سان پنهنجي بک مٽاءِ ۽
اسان جي شراب سان پنهنجي اُڃ کي سانت ڪر،
پنهنجي هرديه جي ايڪانت حالت ۾ انهن اِهي ڳالهيون
چيون هيون

ليڪن جي انهن جي ايڪانت اڃان به وڌيڪ گهري
هجي هان ته کين معلوم ٿئي هان ته مان اوهان جي
خوشيءَ ۽ غم جي راز جي ڳولها ڪري رهيو هوس ۽ آڪاش
۾ گهمندڙ اوهان جي وراٽ سروپن جو شڪار ڪري رهيو
هوس، ليڪن شڪاري شڪار به هو.

ڇوته منهنجا ڪيترائي تير منهنجي هي هرديه جي کوج
۾ منهنجي ڌنش مان نڪتا هئا ۽ اڏامندڙ،ريڙهيون
پائيندڙ به هو، ڇو ته جڏهن منهنجا کنڀ اس ۾ پکڙيا
هئا ته پرٿويءَ تي انهن جي ڇايا ڪُميءَ وانگر ريڙهيون

اها منهنجي ڏينهن ۾ رات وانگر اوهان جي پريم ڀري چنتا نہ هئي ! جنهن جي وات ۾ ڀوڄن کي مٺو ڪيو ۽ منهنجي ننڊ کي مٺا سپنا ڏنا، ان لاءِ مان اوهان کي بيحد آشيرواد ڏيان ٿو.

اوهان تمام گهڻو ڪجهہ ڏيو ٿا پر اهو نٿا چاهيو تہ ڪجهہ ڏيو بہ ٿا، يا نہ

سچ پچ ڀلائي جڏهين پنهنجو پاڻ درسنيءَ ۾ ڏسي ٿي تہ پٿر ٿي پوي ٿي، ۽

سٺاڪرم جي پنهنجو پاڻ کي سندر نالن سان ڪوٺائن ٿا، پاراتن کي جنم ڏيندڙ ٿيو پون، ۽

اوهان مان ڪيترن مونکي ايڪانت پسند ۽ پنهنجي ايڪانت ۾ هي مدهوش ڏٺو آهي

اوهان ائين چيو آهي تہ ”هو وڻن سان ڳالهائي ٿو، ليڪن ماڻهن سان نٿو ڳالهائي“

”هو ٽڪريءَ جي چوٽيءَ تي اڪيلو ويٺو آهي ۽ اسان جي شهر کي نيچ نگاهن سان ڏسي ٿو“ ۽

اهو سچ آهي تہ مان جبلن جي چوٽين تي چڙهيو آهيان ۽ مان دور دور ديشن جو رٽن ڪيو آهي. خوب مٿي چڙهڻ بنا يا ڪافي دور وڃڻ بنا، مان اوهان کي ڪيئن ڏسي سگهان هان !

دور ٿيڻ بنا، ڪير سچ پچ ويجهو ٿي ڪيئن ٿو سگهي؟ ۽

اوهان مان ٻين بنا شبدن مون کي هن ريت چيو آهي

هان سيني ۾ جو سڀ کان وڏيڪ نربل ۽ گهبرايل ڏسڻ ۾
ي اهو سيني ۾ بلوان ۽ مضبوط آهي.
ا اهو اوهان جو ساهه نه آهي جنهن توهان جي هڏين کي
هيو آهي ۽ کين مضبوط ڪيو آهي، ۽ ڇا اهو هڪ سپنو
، آهي جنهن کي ڏٺو آهي ان جي ياد به اوهان مان
ڪنهن کي به نه آهي جنهن توهان جي شهر ۽ ان ۾ جو به
ڪجهه آهي ان سڀ جي رچنا ڪئي آهي.
ڪڏهين اوهان ان ساهه جي لهرن کي ڏسي سگهو ته
وهان ٻيو سڀ ڪجهه ڏسڻ بند ڪري ڇڏيندا، ۽
ڪڏهين اوهان انهن سيني جي ٻُڻ ٻُڻ ٻڌي سگهو ته
وءِ اوهان ٻيو ڪجهه آواز ٻڌي نه سگهندا، پر توهان نه
سو ٿا ۽ نه ٻڌو ٿا، ۽ اهو نيڪ آهي.
وهان جي اکين تي پيل پڙدو انهن هٿن سان هٽي سگهي
و جنهن ان کي ناهيو آهي، ۽ اها مٽي جا اوهان جي
ڪنن ۾ پريل آهي، انهن آڱرين سان ڪڍي ويندي جن
ان کي پريو آهي. ۽ توهان ڏسندا ۽ توهان ٻڌندا، پر تنهن
هوندي به اوهان هن وقت سوڌو انڌي ۽ ٻوڙي رهڻ تي نه
ڪي تيندا ۽ نه ارمان ڪندا ڇوته ان ڏينهن اوهان سيني
شين جي اندروني راز کي ڄاڻندا، ۽
وهان اونداهيءَ کي ان نموني آشيرواد ڏيندا جيئن
روشنيءَ کي،
انهن ڳالهين چوڻ کان پوءِ هن پنهنجي نگاهه چٽني طرفن

پائيندي هئي ۽
مان وشواسي، بي وشواسي بہ هوس، ڇوتہ اکثر کري مان
پنهنجي گهاوَ ۾ پنهنجي آڱر وڌي آهي جيئن مان توهان
۾ وڌيڪ وشواس پيدا ڪري سگهان ۽ توهان مان وڌيڪ
گيان پراپت ڪري سگهان، ۽
ان وشواس ۽ گيان جي آڌار تي مان چوان ٿو،
توهان پنهنجي ديهہ ۾ بند نہ آهيو ۽ نہ گهرن ۽ نہ کيتن
۾ محدود آهيو،
''تون'' جو آهين، اهو پهاڙن کان مٿي نواس ڪري ٿو ۽
هوا سان گڏ سئر ڪري ٿو''
هي اهو نہ آهي جو گرميءَ ڪري ڌرتيءَ تي ريڙهيون
پائي ٿو ۽ بچاءَ لاءِ اونداهيءَ ۾ ٻِرَ کوٽي ٿو،
بلڪ هڪ وستو آهي، مکت اها چيتنا جا پرٿويءَ کي
سپرش ڪري ٿي ۽ آڪاش جي هوا ۾ سئر ڪري ٿي،
جيڪڏهن هيءَ اکر صاف نہ اهن تہ انهن کي صاف ڪرڻ
جي ڪوشش نہ ڪجو،صفائي ۽ ڏنڌ سيني شين جي
شروعات آهي ۽ نہ پڇاڙي ۽ منهنجي اِها هاردڪ اڇا
آهي تہ اوهان مون کي پراچين وانگر ياد ڪريو.
جيون ۽ جيوماتر جو گرڀ دان اونداهيءَ ۾ ئي ٿيندو آهي
۽ نہ روشنيءَ ۾ ، ۽ ڪير ٿو ڄاڻي تہ روشنيءَ جي ڪمزور
اوستا ئي اونداهيءَ جو نالو هجي،
مان چاهيان ٿو تہ مون کي ياد ڪرڻ لاءِ توهان هيءَ ياد
رکو

ڀي گڏ اڇلو پوندو ۽ داتا جي سامهون گڏجي هٿ
ڳهيڙڻا پوندا .
هو وساري نہ ڇڏ جو تہ مان وري توهان وٽ ايندس.
وري وقت ڪان پوءِ منهنجي خواهش ٻئي شرير لاءِ مٽيءَ
پاڻيءَ کي گڏ ڪندي، ۽ ڪجهہ وقت ڪان پوءِ هوا تي
ورو آرام ڪرڻ ڪان پوءِ ڪابي ماتا مونکي ڏارڻ ڪندي.
وڪلاڻي توهان سان ۽ ان جوانيءَ سان جيڪا مون اوهان
سان گڏ گذاري آهي.
يءَ تہ اسان ڪلهہ سپني ۾ گڏ يا هئاسي.
توهان منهنجي ايڪانت ۾ منهنجي لاءِ ڳايو آهي ۽ مان
آڪاش ۾ اوهان جي خواهشن جو منارو ٺاهيو آهي.
ر هاڻ اسان جي ننڊ ڦٽي چڪي آهي اسان جو سپنو ٽٽي
چڪو آهي ۽ هاڻ پرڀات بہ نہ رهي آهي ٻپهرين اسان
جي مٿان آهي ۽ اسان جو خمار ڏينهن تي چڪو آهي،
سان کي الڳ ٿيڻ ئي گهرجي.
يادگيريءَ جي سنجها ويلي اسان وري جي گڏياسون تہ
اسان وڏيڪ ڳالهيون ڪنداسون ۽ اوهان مون لاءِ وڏيڪ گهرا
راڳ ڳائيندا،
جڏهن اسان جا هٿ ڪنهن ٻئي سپني ۾ ملندا تڏهين
اسان آڪاش ۾ هڪ ٻيو منارو ٺاهينداسي.
ايترو چئي هن ملاحن کي اشارو ڪيو ۽ انهن جلدي لنگر
پٽيو ۽ جهاز کي کولي ڇڏيو ۽ ايرندي طرف روانا ٿيا،

ڦيري ۽ هن ڏنو تہ سندس جهاز جو هلائيندڙ پنهنجو ونجهہ سنڀالي ڪڏهين ڪليل سڙهن ڏانهن تہ ڪڏهين رستي ڏانهن نهاري رهيو هو ۽ هن چيو،
منهنجي جهاز جو ڪپتان ڏيرجوان ۽ بيحد ڏيرجوان آهي،
هوا هلي رهي آهي ۽ سڙه بي چئن آهي. ونجهہ بہ آگيا چاهي ٿو
پر تنهن هوندي بہ منهنجو ڪپتان چپ چاپ منهنجي ڇُپيءَ جي راهه ڏسي رهيو آهي ۽ هيءُ منهنجا ملاح جن مهاساگر جو راڳ ٻڌو آهي ڏيان سان منهنجون ڳالهيون ٻڌي رهيا آهن.
هاڻ هو وڌيڪ انتظار ڪونہ ڪندا، مان تيار آهيان.
نندي سمنڊ ۾ پهچي ويئي آهي ۽ هڪ دفعو وري بہ مهان ماتا پنهنجي ٻالڪ کي پنهنجي ڇاتيءَ سان لڳائي ٿي.
الوداع، آرفاليز جا شهر واسيو.
هيءَ ڏينهن پورو ٿي چڪو .
هيءُ ان ريت ڪومائجي رهيو آهي جهڙيءَ ريت ڪمل پنهنجي ايندڙ سڀاڻي لاءِ ڪومائبو آهي.
اسان کي جيڪي ڪجهہ اڄ مليو آهي ان کي پاڻ وٽ قابو رکنداسي، ۽
جيڪڏهين اهو اڄان ڪافي نہ آهي تہ اسان سڀني کي

۽

انھن انسانن اندران ھڪ چيخ ان وانگر نڪتي جڻ تہ ھڪ ئي ھردي مان نڪتي ھجي ۽ جڻ تہ شام جي ڏنڌلي مان ھلي ۽ ڏڪڙ وانگر وڃندي سمنڊ مٿان ويئي.

صرف المترا جيسين جهاز ڪوھيڙي ۾ ڍڪجي نہ ويو، ھن ڏانھن گھور ڪري نھاري رھي ھئي ۽ چپ ھئي ۽ جڏھين سڀ انسان ٽڙي پکڙي ويا تڏھين ھوءَ ھن جي ان چوڻ کي تہ''ڪجھہ وقت کان پوءِ ھوا تي ٿورو آرام ڪرڻ کان پوءِ ڪابي ماتا مونکي ڏارڻ ڪندي'' پنھنجي من ۾ ياد ڪندي سمنڊ جي ڪناري تي اڪيلي بيٺي ھئي.

ـب (واقفيت)

سلامتراءِ گرباڻيءَ جو جنم ۱۲ جون
چنچروار) تي خيرپور رياست جي گنمبت تعلقي
ت محمد واهڻ (ٻيلهاڙي) ۾ ٿيو. هن ۱۹۴۵ ۾
يونيورسٽيءَ مان مئٽرڪ پاس ڪئي. هت
اچي سرڪاري نوڪريءَ ۾ رهندي M.A.,LLB.
ري سرڪاري نوڪريءَ مان استيفا ڏيئي وڪالت
ي ۾ گهڙيو.
سنڌ کان هي هن جو لاڙو سماجڪ ڪمن ۾ رهيو
تي جي خيرپور رياست وديارٿي منڊل ڪراچيءَ
ڪريٽري رهيو. قومي هلچل ۾ ٻه هن ڀرو ورتو.
جيپور جي سنستا سنڌو وئلفيئر سوسائٽي جو وڏان ناهڻ ۽ ان جي برپا ڪرڻ
و اهم رول هو ۽ ان سنستا جو شروعاتي وائس پريزيڊنٽ رهيو ان سنستا جي
ڪاميٽي ۽ ان جي زير سايه ٿيندڙ ڪم هن جي دين آهي. سنڌو ڪلچرل
ءَ جي ڪاروباري ڪاميٽيءَ ۾ ٻه ڪجهه سال ميمبر رهيو. اکل ڀارت سنڌي ٻولي
سڀا مبئيءَ جي ڇهين ساليانيءَ جلسي ۱۹۶۳ جيپور ۾ ٿيندڙ جي آجيان
ءَ جو هو جنرل سيڪريٽري رهيو. ۱۹۶۹ ۾ جيپور ۾ مهراڻ اخبار جي برپا ڪرڻ
و خاص يوگ دان رهيو ۽ ۱۹۶۹ کان ۱۹۷۲ سوڌو هو ان اخبار جو سمپادڪ رهيو.
برهمپوري رفيوجي هائوسنگ سوسائٽي ڪنور نگر جو ٻه هو ٻه دفعا سيڪريٽري
يپور ۾ ٿيندڙ ڪنوررام ورسي هن جي ڪوشش جو نتيجو آهي. اکل راجستان
ت فيڊريشن ۽ جهولي لال مشن جو هو وائس پرزيڊنٽ رهيو. سنڌي ڪانگريس
و سيڪريٽري رهيو ۽ جيپور چيٽي چنڊ ميلا ڪاميٽيءَ ۾ هو لڳاتار ٻه سال
ٽري ۽ پوءِ ان ڪاميٽيءَ جو چيئرمين پڻ رهيو. موجوده وقت ۾ هو سنڌو جيون
سيڪريٽري ۽ راجستان سنڌي اڪادميءَ جو خزانچي آهي.
الڳ الڳ وشين تي هو لکندو رهيو آهي ۽ لکندو رهي ٿو ۽ ليک سيمينارن ۾
ونندو رهيو آهي. هن جي ليکن ۾ ۽ ليک سيمينارن ۾ ڀري ونڻ وقت هن ۾
جي تڙپ جو جذبو ظاهر ٿي ٻهندو آهي. آل انڊيا ريڊيو ۽ دور درشن (ٽي. وي.)
وگرامن ۾ ٻه ايندو رهيو آهي. هي ءَ ڪتاب سنڌس پهرين اشاعت آهي.

ڊاڪٽر جي. ٽي. ڀٽ

25.1